

INLEIDING

Het ontwerp voor een Benelux-verdrag inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken met de daarbij behorende toelichting is in 1964 opgesteld door de Benelux-Studiecommissie tot Eenmaking van het Recht en aangeboden aan de Ministers van Justitie der drie landen.

De Ministeriële Werkgroep van Justitie van Benelux heeft hierin enkele wijzigingen van ondergeschikt belang aangebracht en het ontwerp met toelichting in 1964 namens de drie Regeringen ter fine van advies voorgelegd aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad.

De Interparlementaire Raad heeft dit ontwerp gepubliceerd onder nummer 56-1 d.d. 4 september 1964. De Commissie voor de burgerlijke, de handels- en de strafwetgeving van de Raad heeft op 10 december 1965 verslag uitgebracht ; dit verslag is opgenomen in stuk 56-2. Ter vergadering van 4 juni 1966 heeft de Interparlementaire Raad eenparig een gunstig advies (stuk 56-3) uitgebracht over het ontwerp, onder voorbehoud dat daarin de door de Commissie voor de wetgeving in haar verslag voorgestelde wijzigingen zouden worden aangebracht.

Tijdens dezelfde vergadering hebben de Regeringen deze wijzigingsvoorstellen aanvaard. Zij zijn in de tekst van het Verdrag verwerkt.

Het Verdrag is op 26 september 1968 te Brussel ondertekend.

De op grond van art. 57, lid 1, van het Verdrag door het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie te nemen beschikking tot vaststelling van de in de artikelen 3, 22, 40 en 50 van het Verdrag bedoelde lijst, zal overeenkomstig het bepaalde in artikel 57, lid 2, voor advies aan de Interparlementaire Raad worden voorgelegd.

VERDRAG
TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIE,
HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG
EN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
INZAKE DE TENUITVOERLEGGING VAN RECHTERLIJKE
BESLISSINGEN IN STRAFZAKEN

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg,

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

Bezielde door de wens om de samenwerking tussen de drie Staten op strafrechtelijk gebied uit te breiden ;

Overwegende, dat het Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken, ondertekend te Brussel op 27 juni 1962, nog slechts een eerste fase vormt in de ontwikkeling van die samenwerking ;

Overwegende, dat het voorts van belang is onder zekere voorwaarden de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken, welke in een der Staten zijn genomen, op het grondgebied van de andere Staten mogelijk te maken ;

Hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten en hebben tot Hun Gevolmachtigden benoemd :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Zijne Excellentie de Heer P. HARMEL, Minister van Buitenlandse Zaken ;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg :

Zijne Excellentie de Heer C. DUMONT, buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur te Brussel ;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden :

Zijne Excellentie J.A. Baron de VOS van STEENWIJK, buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur te Brussel,

Die, na hun in goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten te hebben overgelegd, de volgende bepalingen zijn overeengekomen :

HOOFDSTUK I

§ 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Rechterlijke beslissingen in strafzaken, uitgesproken in een der Verdragsluitende Staten en aldaar uitvoerbaar, kunnen op het grondgebied van een der andere Verdragsluitende Staten ten uitvoer worden gelegd in de gevallen en onder de voorwaarden in dit Verdrag bepaald.

§ 2. WERKINGSFEER

Artikel 2

1. Dit Verdrag is van toepassing :

- a) op veroordelingen tot een vrijheidsstraf of tot een maatregel welke vrijheidsbeneming medebrengt ;
- b) op veroordelingen tot geldboete of tot verbeurdverklaring ;
- c) op veroordelingen tot ontzetting ;
- d) op rechterlijke uitspraken die op grond van dit Verdrag slechts een beslissing van schuldigverklaring bevatten.

2. Met betrekking tot een rechterlijke beslissing die meer dan een veroordeling behelst kan slechts één verzoek tot tenuitvoerlegging worden ingediend. Dit verzoek kan eventueel worden beperkt tot sommige van die veroordelingen.

3. Voor de toepassing van dit Verdrag,

- a) worden ook vonnissen, waarbij uitsluitend een maatregel van vrijheidsbeneming wordt opgelegd, als veroordelingen beschouwd ;
- b) wordt onder « ontzetting » verstaan de ontzetting uit een recht of ontzegging van een bevoegdheid.

Artikel 3

1. Een in een der Verdragsluitende Staten uitgesproken veroordeling kan in een andere Verdragsluitende Staat slechts worden ten uitvoer gelegd voor zover het feit waarop zij betrekking heeft in die Staat strafbaar is of voorkomt op de lijst vastgesteld overeenkomstig artikel 57.

2. Indien de veroordeling betrekking heeft op verscheidene strafbare feiten, waarvan sommige niet voldoen aan de in het voorgaande lid gestelde voorwaarden, geeft de verzoekende autoriteit aan, welk gedeelte van de opgelegde straf van toepassing is op de strafbare feiten die wel aan deze voorwaarden beantwoorden.

Artikel 4

1. Behoudens het bepaalde in artikel 51 worden de beslissingen in de aangezochte Staat slechts ten uitvoer gelegd op verzoek van de bevoegde autoriteiten van de verzoekende Staat.

2. Een dergelijk verzoek kan slechts worden gedaan en aanvaard indien de tenuitvoerlegging van de veroordeling in het aangezochte land in het belang is van een goede rechtsbedeling.

Artikel 5

1. Een overeenkomstig het bepaalde in de voorgaande artikelen gevraagde tenuitvoerlegging kan slechts worden geweigerd :

- a) indien het strafbare feit van politieke aard is ;
- b) indien het een militair delict betreft ;
- c) indien het feit in de aangezochte Staat reeds vervolgd wordt of zal worden ;
- d) indien het feit buiten het grondgebied van de verzoekende Staat is begaan ;
- e) indien de tenuitvoerlegging in strijd is met de internationale verplichtingen van de aangezochte Staat ;
- f) indien het de tenuitvoerlegging betreft van een veroordeling tot ontzetting ;
- g) indien de aangezochte Staat van mening is, dat de tenuitvoerlegging in strijd is met de grondbeginselen van zijn rechtsorde.

2. Aan een verzoek tot tenuitvoerlegging wordt geen gevolg gegeven indien het aan de veroordeelde ten laste gelegde feit in de aangezochte Staat reeds onherroepelijk berecht is, of in een andere Staat onherroepelijk berecht is zonder dat dit tot een veroordeling heeft geleid of in geval van veroordeling voor dit feit, indien de veroordeelde zijn straf ondergaat, reeds heeft ondergaan of ervan is vrijgesteld.

Artikel 6

De in de verzoekende Staat uitgesproken veroordeling wordt in de aangezochte Staat ten uitvoer gelegd volgens de aldaar geldende wetgeving.

Artikel 7

1. De Staat die een in een andere Verdragsluitende Staat uitgesproken veroordeling ten uitvoer legt kan het recht van gratie toepassen als betrof het een beslissing van zijn eigen rechter.
2. De Staat waar de veroordeling is uitgesproken behoudt het recht van gratie en het recht te beslissen op een verzoek om herziening.

Artikel 8

1. Door inwilliging van het verzoek tot tenuitvoerlegging door de aangezochte Staat vervalt het recht tot tenuitvoerlegging van de verzoekende Staat, behalve voor zover de aangezochte Staat uitdrukkelijk verklaart van tenuitvoerlegging af te zien.
2. Het recht tot tenuitvoerlegging in de aangezochte Staat vervalt indien de veroordeling in de verzoekende Staat niet meer uitvoerbaar is tengevolge van gratie, amnestie of een tegen het vonnis aangewend rechtsmiddel.

Artikel 9

De strafrechter van de verzoekende Staat blijft bevoegd ten aanzien van een op regelmatige wijze ingediende civiele rechtsvordering, zelfs in de gevallen bedoeld in de §§ 4 en 5 van dit hoofdstuk en onafhankelijk van de uitspraak in de strafzaak zelve.

§ 3. VERZOEKEN TOT TENUITVOERLEGGING

Artikel 10

1. Een verzoek tot tenuitvoerlegging als bedoeld in artikel 4 wordt schriftelijk gedaan.
2. Het verzoek gaat vergezeld van het origineel of een authentiek afschrift van de beslissing waarvan tenuitvoerlegging wordt

verzocht. Op verzoek van de aangezochte Staat wordt het origineel of een authentiek afschrift van het dossier of een deel daarvan overgelegd. De uitvoerbaarheid van de beslissing wordt door de bevoegde autoriteit van de verzoekende Staat bevestigd.

Artikel 11

1. De in artikel 4 bedoelde verzoeken alsmede alle voor de toepassing van dit Verdrag benodigde gegevens worden hetzij door de Minister van Justitie van de verzoekende Staat toegezonden aan de Minister van Justitie van de aangezochte Staat hetzij, indien de betrokken Regeringen aldus besluiten, door de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Staat rechtstreeks gericht tot de rechterlijke autoriteiten van de aangezochte Staat. Hetzelfde geldt ten aanzien van de mededelingen die de aangezochte Staat aan de verzoekende Staat doet.

2. De in artikel 30, lid 3, en in artikel 33 bedoelde verzoeken kunnen worden gedaan door tussenkomst van het centrale nationale bureau van de Internationale Politie Organisatie (Interpol).

Artikel 12

De bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat kunnen de verzoekende Staat om aanvullende gegevens verzoeken en voor de toezending daarvan eventueel een termijn vaststellen.

Artikel 13

De autoriteiten van de aangezochte Staat berichten de autoriteiten van de verzoekende Staat welk gevolg aan het verzoek tot tenuitvoerlegging wordt gegeven.

Artikel 14

De over te leggen stukken worden opgesteld in de taal of in een der talen van de verzoekende Staat of van de aangezochte Staat.

Artikel 15

De overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag overgelegde stukken zijn vrijgesteld van legalisatie of soortgelijke formaliteiten.

Artikel 16

De Staten zien wederzijds af van terugvordering van de uit de toepassing van dit Verdrag voortvloeiende kosten.

§ 4. VEROORDELINGEN BIJ VERSTEK

Artikel 17

1. Voor zover in dit Verslag niet anders is bepaald, gelden voor de tenuitvoerlegging van veroordelingen bij verstek dezelfde regels als voor de tenuitvoerlegging van veroordelingen op tegenspraak.
2. Voor de toepassing van deze paragraaf wordt niet als veroordeling bij verstek beschouwd :
 - een bij verstek gegeven beslissing die is bevestigd of uitgesproken nadat de veroordeelde het rechtsmiddel van verzet heeft aangewend ;
 - een in hoger beroep bij verstek gegeven beslissing, voor zover het beroep tegen de in eerste instantie gegeven beslissing door de veroordeelde werd ingesteld.

Artikel 18

Een verzoek tot tenuitvoerlegging van een veroordeling bij verstek kan worden gedaan en aanvaard zodra deze veroordeling is uitgesproken.

Artikel 19

1. Indien de aangezochte Staat het verzoek tot tenuitvoerlegging van een veroordeling bij verstek aanvaardt, laat deze Staat

de veroordeling aan de veroordeelde in persoon betekenen overeenkomstig zijn eigen wetgeving.

2. De veroordeelde wordt gelijktijdig in kennis gesteld van het rechtsmiddel dat hij kan aanwenden. Hierbij wordt vermeld waar en op welke wijze het verzet moet worden aangetekend en welke voorwaarden hiervoor gelden.

3. Een afschrift van de akte van betekening wordt onverwijld toegezonden aan het Openbaar Ministerie bij de rechter die de veroordeling heeft uitgesproken en eventueel aan de autoriteit die de tenuitvoerlegging daarvan heeft verzocht.

Artikel 20

1. Zodra de veroordeling overeenkomstig het voorgaande artikel aan de veroordeelde in persoon is betekend, is verzet het enige rechtsmiddel dat tegen de veroordeling kan worden aangewend. Dit verzet zal worden behandeld hetzij door de rechter die de veroordeling heeft uitgesproken, hetzij door de bevoegde rechter van de aangezochte Staat, een en ander naar keuze van de veroordeelde. Indien de veroordeelde geen voorkeur kenbaar maakt wordt het verzet behandeld door de bevoegde rechter van de aangezochte Staat.

2. Het verzet wordt aangetekend binnen een termijn van 20 volle dagen, te rekenen van de datum van betekening af door middel van een verklaring aan het parket van het Openbaar Ministerie bij de bevoegde rechter van de aangezochte Staat. Het Openbaar Ministerie van de aangezochte Staat stelt het Openbaar Ministerie bij de rechter die de veroordeling heeft uitgesproken hiervan onmiddellijk in kennis.

3. In de in het voorgaande lid bedoelde verklaring wordt de verblijfplaats van betrokkene in de aangezochte Staat vermeld. De verklaring kan persoonlijk of per aangetekend schrijven worden afgelegd. Bij het aanwenden van dit rechtsmiddel kan de veroordeelde zich doen vertegenwoordigen door een advocaat.

Artikel 21

1. Indien het verzet in de verzoekende Staat wordt behandeld, wordt de veroordeelde opgeroepen in die Staat te verschijnen op de zitting waarbij de zaak opnieuw zal worden behandeld. Deze

oproeping wordt hem tenminste 15 dagen vóór deze nieuwe behandeling betekend of per aangetekend schrijven toegezonden, hetzij in persoon, hetzij aan het adres dat hij overeenkomstig het gestelde in artikel 20, lid 3, heeft opgegeven. Deze termijn kan met toestemming van de veroordeelde worden bekort. De nieuwe behandeling vindt plaats voor de normaal bevoegde rechter van de verzoekende Staat en volgens de in die Staat geldende procedure.

2. Indien de veroordeelde niet verschijnt of zich niet doet vertegenwoordigen conform de wetgeving van de verzoekende Staat, verklaart de rechter het verzet vervallen en wordt van deze beslissing mededeling gedaan aan het bevoegde Openbaar Ministerie van de aangezochte Staat. Hetzelfde geschiedt indien de rechter het verzet niet ontvankelijk verklaart. In beide gevallen wordt voor de toepassing van dit Verdrag de bij verstek uitgesproken veroordeling beschouwd als een veroordeling op tegenspraak.

3. Indien de veroordeelde verschijnt of zich doet vertegenwoordigen conform de wetgevingen van de verzoekende Staat en indien het verzet ontvankelijk wordt verklaard, wordt het in artikel 18 bedoelde verzoek als niet gedaan beschouwd.

Artikel 22

1. Indien het verzet in de aangezochte Staat wordt behandeld, wordt de veroordeelde opgeroepen om binnen de termijn en op de wijze als in de wetgeving van de Staat bepaald, te verschijnen.

2. Indien de veroordeelde niet verschijnt of zich niet doet vertegenwoordigen conform de wetgeving van de aangezochte Staat, verklaart de rechter het verzet vervallen. In dat geval en indien de rechter het verzet niet ontvankelijk verklaart, wordt voor de toepassing van dit Verdrag de bij verstek uitgesproken veroordeling beschouwd als een veroordeling op tegenspraak.

3. Indien de veroordeelde wel verschijnt of zich overeenkomstig de wetgeving van de aangezochte Staat doet vertegenwoordigen en indien het verzet ontvankelijk wordt verklaard, wordt de zaak berecht als ware het feit gepleegd in de aangezochte

Staat. Indien het delict volgens de wetgeving van de aangezochte Staat niet strafbaar is doch voorkomt op de lijst vastgesteld overeenkomstig artikel 57, vervangt de rechter in geval van veroordeling de opgelegde straf of maatregel door een der straffen of maatregelen die hij krachtens zijn nationale wetgeving voor een volgens de aangehechte lijst overeenkomstig strafbaar feit zou opleggen. In beide gevallen worden de autoriteiten van de verzoekende Staat hiervan in kennis gesteld.

4. De in de Staat van veroordeling overeenkomstig de aldaar geldende wetten en voorschriften met het oog op de vervolging of het onderzoek verrichte handelingen hebben in de aangezochte Staat dezelfde rechtskracht als waren zij door de autoriteiten van die Staat verricht.

Artikel 23

De krachtens artikel 22, lid 3, uitgesproken rechterlijke beslissingen en de tenuitvoerlegging daarvan worden uitsluitend beheerst door de wetgeving van de aangezochte Staat ; de in de verzoekende Staat uitgesproken veroordeling wordt als niet gedaan beschouwd.

Artikel 24

Indien de bij verstek veroordeelde geen verzet aantekent wordt de veroordeling bij verstek voor de toepassing van dit Verdrag beschouwd als een veroordeling op tegenspraak.

§ 5. GEDEELTELIJKE BESLISSINGEN

Artikel 25

1. In de gevallen waarin op grond van dit Verdrag een veroordeling ten uitvoer kan worden gelegd in het land van verblijf van de veroordeelde, kan de rechter die belast is met de berechting van een persoon die in een andere Verdragsluitende Staat verblijf houdt op verzoek van het Openbaar Ministerie en in het belang van een goede rechtsbedeling, zich in zijn uitspraak beperken tot de beslissing dat de verdachte het hem ten laste gelegde strafbare feit heeft begaan en dat een straf of een maatregel moet worden opgelegd.

2. Tegen een dergelijke uitspraak staan dezelfde rechtsmiddelen open als die welke in de wet zijn voorzien tegen uitspraken in strafzaken.

Artikel 26

1. De verzoekende Staat verzoekt de aangezochte Staat de overeenkomstig het voorgaande artikel uitgesproken beslissingen aan te vullen en ten uitvoer te leggen. De bepalingen van artikel 5 en van de artikelen 10 t/m 15 zijn van toepassing.

2. De beslissingen waarvan de verzoekende Staat de aanvulling verzoekt dienen volgens de wetgeving van die Staat in kracht van gewijsde te zijn gegaan, behoudens toepassing van artikel 28 inzake veroordelingen bij verstek.

3. Indien het verzoek niet wordt aanvaard, kan de beslissing worden aangevuld door de rechter die haar heeft uitgesproken.

Artikel 27

1. Indien de gedeeltelijke beslissing op tegenspraak is gewezen en de aangezochte Staat het verzoek aanvaardt, laat deze Staat de verdachte dagvaarden om binnen de termijn en op de wijze die daarvoor in de nationale wetgeving is bepaald, voor de bevoegde rechter te verschijnen.

2. De rechter van de aangezochte Staat is gebonden door de in de verzoekende Staat uitgesproken beslissing. Hij onderzoekt of de beslissing waarvan aanvulling wordt verzocht voldoet aan de krachtens deze paragraaf geldende voorwaarden. In bevestigend geval legt hij een straf of een maatregel op, volgens dezelfde regels die zouden gelden indien het feit in zijn eigen land was gepleegd.

3. In de in het voorgaande lid bedoelde gevallen is artikel 22, lid 4, van toepassing.

Artikel 28

1. Onverminderd het gestelde in het volgende lid, zijn de artikelen 17 t/m 24 van toepassing op gedeeltelijke uitspraken bij

verstek. In dat geval wordt in de in artikel 19, lid 2, bedoelde mededeling uitdrukkelijk vermeld, dat de rechter van de aangezochte Staat die belast is met de behandeling van het verzet, tevens bevoegd is uitspraak te doen over de toepassing van een straf of maatregel.

2. In de gevallen bedoeld in artikel 22, lid 2, wordt de veroordeelde zonder opnieuw te zijn gedagvaard berecht overeenkomstig artikel 27, lid 2.

3. Indien de bij verstek veroordeelde geen verzet aantekent wordt gehandeld als gold het een veroordeling op tegenspraak.

Artikel 29

Elke beslissing uitgesproken in de aangezochte Staat, die een gedeeltelijke beslissing aanvult, geldt als een in die Staat in eerste aanleg uitgesproken beslissing.

§ 6. VOORLOPIGE MAATREGELEN

Artikel 30

1. Indien in de verzoekende Staat een bevel tot aanhouding of een andere titel tot vrijheidsbeneming bestaat en deze Staat om tenuitvoerlegging van een veroordeling verzoekt, kan de aangezochte Staat tot onmiddellijke vrijheidsbeneming van de veroordeelde overgaan.

2. Hetzelfde geldt indien de verzoekende Staat een verzoek indient als bedoeld in artikel 26 en in die Staat behalve een gedeeltelijke beslissing een bevel tot aanhouding of een andere titel tot vrijheidsbeneming bestaat.

3. In spoedgevallen kan de aangezochte Staat indien de verzoekende Staat daarom verzoekt en in die Staat een bevel tot aanhouding of een andere titel tot vrijheidsbeneming bestaat, tot vrijheidsbeneming overgaan voordat de stukken waarvan het verzoek tot tenuitvoerlegging of tot aanvulling vergezeld moet gaan, zijn ontvangen.

Artikel 31

1. In de aangezochte Staat wordt de vrijheidsbeneming geregeld door de wet van die Staat en deze wet bepaalt in welke gevallen de aangehouden persoon in vrijheid kan worden gesteld.
2. De betrokkene wordt in ieder geval op vrije voeten gesteld :
 - a) indien de titel tot vrijheidsbeneming in de verzoekende Staat afloopt, een en ander onder voorbehoud van het bepaalde in lid 3 ;
 - b) indien de vrijheidsbeneming de duur heeft bereikt van de opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel ;
 - c) indien op grond van artikel 30, lid 3, tot aanhouding is overgegaan en de aangezochte Staat binnen 18 dagen na aanhouding niet in het bezit is gekomen van het verzoek tot tenuitvoerlegging of tot aanvulling en van de in artikel 10 bedoelde stukken.
3. Indien het verzet van de veroordeelde in de aangezochte Staat wordt behandeld en hij van zijn vrijheid beroofd is op grond van een bevel tot aanhouding of een andere titel tot vrijheidsbeneming uitgevaardigd door de autoriteiten van de verzoekende Staat, wordt de eventuele voortzetting der vrijheidsbeneming uitsluitend beheerst door de in de aangezochte Staat geldende wettelijke bepalingen. In geval van een gedeeltelijke beslissing geldt hetzelfde zodra het verzoek tot aanvulling door de aangezochte Staat wordt aanvaard.

Artikel 32

1. De in de aangezochte Staat op grond van artikel 30 aangehouden verdachte die ingevolge het door hem aangetekende verzet gedagvaard wordt om overeenkomstig artikel 21 te verschijnen ter terechtzitting van het bevoegde gerecht in de verzoekende Staat, wordt tot dat doel naar het grondgebied van die Staat overgebracht.
2. De overgebrachte verdachte wordt in de verzoekende Staat op vrije voeten gesteld in de gevallen bedoeld in artikel 31, lid 2, sub a) en b) en verder indien de verzoekende Staat niet om tenuitvoerlegging van de nieuwe veroordeling verzoekt. De overge-

brachte persoon wordt binnen de kortst mogelijke termijn naar de aangezochte Staat teruggezonden, behalve indien hij in vrijheid is gesteld.

3. Een eventuele doorreis van verdachte over het grondgebied van een der verdragsluitende partijen wordt op verzoek van de Staat die met de overbrenging instemt, toegestaan. De overgebrachte verdachte blijft op het grondgebied van de Staat van doorreis in hechtenis, tenzij de Staat die met de overbrenging instemt, toestemming geeft tot invrijheidstelling.

4. Tegen de overgebrachte verdachte kan geen andere maatregel worden genomen dan die bedoeld in lid 2 van dit artikel. Hij kan in de verzoekende Staat noch worden vervolgd, noch van zijn vrijheid worden beroofd, noch op enigerlei andere wijze in zijn vrijheid worden beperkt voor feiten of veroordelingen die vóór zijn overbrenging plaatsvonden en niet in de dagvaarding zijn vermeld.

5. De in het voorgaande lid bedoelde immuniteit vervalt indien de overgebrachte persoon, terwijl hij gedurende vijftien opeenvolgende dagen nadat zijn aanwezigheid door de rechterlijke autoriteiten niet meer verlangd werd de mogelijkheid heeft gehad het grondgebied van de verzoekende Staat te verlaten, op dat grondgebied is gebleven of daarheen is teruggekeerd na het aanvankelijk te hebben verlaten.

Artikel 33

Op verzoek van de verzoekende Staat kan in de aangezochte Staat worden overgegaan tot inbeslagneming van bepaalde voorwerpen met het oog op latere verbeurdverklaring daarvan, indien ingevolge de bepalingen van dit Verdrag verbeurdverklaring eveneens ten uitvoer gelegd zou kunnen worden in de aangezochte Staat.

Artikel 34

In de aangezochte Staat wordt de inbeslagneming beheerst door de wet van die Staat, terwijl volgens die wet de gevallen worden bepaald waarin het beslag kan worden opgeheven.

Artikel 35

1. Behoudens het bepaalde in het volgende lid wordt het beslag in de aangezochte Staat opgeheven indien het in de verzoekende Staat niet wordt gehandhaafd.
2. Indien het verzet van de veroordeelde in de aangezochte Staat wordt behandeld wordt de eventuele handhaving van het beslag uitsluitend beheerst door de in de aangezochte Staat geldende wettelijke bepalingen. In geval van een gedeeltelijke beslissing geldt hetzelfde zodra het verzoek tot aanvulling door de aangezochte Staat is aanvaard.

HOOFDSTUK II

**Tenuitvoerlegging van veroordelingen
tot vrijheidsstraffen**

Artikel 36

1. Indien een veroordeelde, voordat art. 39, lid 1, is toegepast, te kennen geeft, dat hij de in de verzoekende Staat uitgesproken vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel in die Staat wil ondergaan, wordt hij daartoe in de gelegenheid gesteld. In dat geval wordt hiervan door het bevoegde Openbaar Ministerie van de aangezochte Staat, terstond mededeling gedaan aan het bevoegde Openbaar Ministerie van de verzoekende Staat. De verdere behandeling van het verzoek tot tenuitvoerlegging in de aangezochte Staat wordt alsdan geschorst, onverminderd de bevoegdheid van de Staat tot het treffen en handhaven van de voorlopige maatregelen, bedoeld in § 6 van hoofdstuk I.
2. Indien de veroordeelde zich aan executie van de straf in de verzoekende Staat heeft onderworpen, trekt die Staat het verzoek tot tenuitvoerlegging onverwijld in. Indien binnen veertien dagen na de mededeling, bedoeld in het vorige lid, in de aangezochte Staat geen bericht van intrekking van het verzoek tot tenuitvoerlegging is ontvangen, wordt de behandeling van het onderzoek in die Staat voortgezet.

3. De aan de veroordeelde overeenkomstig het eerste lid toekomende bevoegdheid om de straf in de verzoekende Staat te ondergaan, bestaat niet :

- a) indien de veroordeelde tijdig kennis heeft gekregen van een oproeping om zijn straf in de verzoekende Staat te ondergaan en hij aan die oproeping geen gevolg heeft gegeven ;
- b) indien de veroordeelde in de aangezochte Staat een andere vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel ondergaat of moet ondergaan ;
- c) indien de veroordeelde in de aangezochte Staat opschorting van de uitspraak van de veroordeling heeft genoten en zijn proeftijd nog niet is verstreken ;
- d) indien de tenuitvoerlegging van een in de aangezochte Staat aan de veroordeelde opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel aldaar geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk opgeschort of onderbroken is en zijn proeftijd nog niet is verstreken ;
- e) indien de veroordeelde in de aangezochte Staat wordt vervolgd wegens een feit, waarvoor een vrijheidsstraf of een vrijheidsbenemende maatregel kan worden opgelegd, of wanneer een dergelijke vervolging wordt overwogen.

Artikel 37

Tenuitvoerlegging van een in de verzoekende Staat uitgesproken vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel vindt in de aangezochte Staat slechts plaats krachtens een beslissing van de rechter van die Staat.

Artikel 38

- 1. De zaak wordt door het Openbaar Ministerie aan de rechter voorgelegd indien de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat menen dat er aanleiding is het verzoek tot tenuitvoerlegging te aanvaarden.
- 2. De betrokken rechter :
 - a) verifieert de authenticiteit van het verzoek tot tenuitvoerlegging ;
 - b) gaat na of het een uitvoerbare strafrechterlijke veroordeling betreft ;

- c) gaat na of voldaan is aan de voorwaarden van de artikelen 2, 3, 5, lid 2, en eventueel van paragraaf 4 van hoofdstuk I inzake de veroordelingen bij verstek, en of de behandeling van het verzoek krachtens artikel 36 niet moet worden geschorst.

Artikel 39

1. Indien de rechter gevolg geeft aan het verzoek tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of een vrijheidsbenemende maatregel, legt hij in plaats van de in de verzoekende Staat uitgesproken straf of maatregel een straf of maatregel op welke zijn nationale wetgeving voor hetzelfde feit voorziet.
2. De duur van de in de aangezochte Staat opgelegde vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel mag niet langer zijn dan de duur van de in de verzoekende Staat uitgesproken straf of maatregel.
3. Bij het vaststellen van de strafmaat houdt de rechter rekening met het reeds ondergane gedeelte van de straf of maatregel en met de tijd die de veroordeelde in voorarrest heeft doorgebracht.

Artikel 40

1. Indien de veroordeling waarvan tenuitvoerlegging wordt gevraagd betrekking heeft op een feit dat volgens de wetgeving van de aangezochte Staat niet strafbaar is doch dat wel voorkomt op de lijst vastgesteld overeenkomstig artikel 57, vervangt de rechter de opgelegde straf of maatregel door een der straffen of maatregelen die hij krachtens de nationale wetgeving voor een volgens de lijst overeenkomstig feit zou plegen.
2. Deze vervanging kan slechts geschieden binnen de grenzen van het gestelde in de leden 2 en 3 van het voorgaande artikel.

Artikel 41

Tegen de beslissingen ten aanzien van tenuitvoerlegging door de rechter op grond van dit hoofdstuk genomen, staat slechts beroep in cassatie open.

HOOFDSTUK III

De tenuitvoerlegging van veroordelingen tot geldboete en verbeurdverklaringen

Artikel 42

Tenuitvoerlegging van een in de verzoekende Staat uitgesproken veroordeling tot geldboete of tot verbeurdverklaring vindt in de aangezochte Staat slechts plaats krachtens een beslissing van het Openbaar Ministerie van die Staat.

Artikel 43

Indien de bevoegde autoriteiten van de aangezochte Staat van mening zijn dat er aanleiding is het verzoek tot tenuitvoerlegging in te willigen, wordt door het Openbaar Ministerie :

- a) de authenticiteit van het verzoek tot tenuitvoerlegging geverifieerd ;
- b) nagegaan of het een uitvoerbare strafrechterlijke veroordeling betreft ;
- c) nagegaan of voldaan is aan de voorwaarden bedoeld in de artikelen 2, 3, 5, lid 2, en eventueel van paragraaf 4 van hoofdstuk I inzake veroordelingen bij verstek.

Artikel 44

1. Indien aan het verzoek tot tenuitvoerlegging gevolg kan worden gegeven, drukt het Openbaar Ministerie het bedrag van de geldboete uit in de valuta van de aangezochte Staat volgens de koers van de dag van veroordeling in de verzoekende Staat. Indien verbeurdverklaring is uitgesproken stelt het Openbaar Ministerie op dezelfde wijze de waarde van de verbeurdverklaarde goederen vast indien de veroordeelde volgens de wet van de verzoekende Staat of van de aangezochte Staat aan de veroordeling kan voldoen door storting van een bepaald bedrag.
2. De beslissing van het Openbaar Ministerie wordt overeenkomstig de in de aangezochte Staat geldende voorschriften aan

de veroordeelde betekend. Zij wordt vijftien dagen na de betekening uitvoerbaar.

Artikel 45

1. De veroordeelde kan van de beslissing van het Openbaar Ministerie bij de bevoegde rechter van de aangezochte Staat in beroep gaan op de in de wet van die Staat vastgestelde wijze.

2. Indien de beslissing van het Openbaar Ministerie in persoon is betekend dient het beroep binnen vijftien dagen na betekening te worden ingesteld. In alle andere gevallen dient het beroep te worden ingesteld uiterlijk vijftien dagen nadat de beslissing of de betekening daarvan ter kennis van de veroordeelde is gekomen.

3. De tenuitvoerlegging van de beslissing wordt door het beroep van de betrokkene opgeschort. Indien de beslissing van het Openbaar Ministerie ingevolge het beroep te niet wordt gedaan of wordt gewijzigd, wordt het ingevorderde bedrag al naargelang van het geval geheel of gedeeltelijk gerestitueerd.

Artikel 46

1. De betrokken rechter :

- a) verifieert de authenticiteit van het verzoek tot tenuitvoerlegging ;
- b) gaat na of het een uitvoerbare strafrechterlijke veroordeling betreft ;
- c) gaat na of is voldaan aan de voorwaarden van de artikelen 2, 3, 5, lid 2, 44 en eventueel van paragraaf 4, hoofdstuk I, inzake veroordelingen bij verstek.

2. Hij kan de opgelegde geldboete verlagen indien de financiële omstandigheden van de veroordeelde sedert de veroordeling zodanig zijn gewijzigd dat, indien deze omstandigheden op het moment van veroordeling reeds hadden bestaan, een minder hoge boete zou zijn opgelegd.

3. Tegen de krachtens dit artikel genomen beslissingen staat slechts beroep in cassatie open.

Artikel 47

1. De tenuitvoerlegging van een in de verzoekende Staat opgelegde subsidiaire vrijheidsstraf wordt beheerst door de bepalingen van hoofdstuk II.

2. Het Openbaar Ministerie van de aangezochte Staat kan een verzoek tot tenuitvoerlegging slechts aan de rechter voorleggen indien de tenuitvoerlegging van een subsidiaire straf volgens de nationale wetgeving kan worden gelast.

Artikel 48

De opbrengst van de geldboeten en verbeurdverklaringen vervalt aan de aangezochte Staat, onverminderd de rechten van derden.

HOOFDSTUK IV

De tenuitvoerlegging van veroordelingen tot ontzetting

Artikel 49

In een Verdragsluitende Staat kan slechts worden overgegaan tot tenuitvoerlegging van een in een andere Verdragsluitende Staat uitgesproken ontzetting krachtens een beslissing van de rechter van eerstbedoelde Verdragsluitende Staat.

Artikel 50

De ontzetting kan slechts effect sorteren in een andere Staat dan die waar de veroordeling werd uitgesproken indien krachtens de wetgeving van die Staat ontzetting mogelijk is voor dat feit of voor een feit dat volgens de lijst, vastgesteld op grond van artikel 57, met het gepleegde feit overeenkomt.

Artikel 51

1. De zaak wordt bij de bevoegde rechter van de aangezochte Staat aangebracht door het Openbaar Ministerie ; dit handelt hetzij ambtshalve hetzij op verzoek van de verzoekende Staat.
2. De betrokken rechter :
 - a) gaat na of het een uitvoerbare strafrechtelijke veroordeling betreft ;
 - b) gaat na of is voldaan aan de voorwaarden van de artikelen 2, 3, 5, lid 2, 50 en eventueel van paragraaf 4 van hoofdstuk I inzake veroordelingen bij verstek ;
 - c) beoordeelt de wenselijkheid van de tenuitvoerlegging van de ontzetting op het grondgebied van zijn land.

Artikel 52

1. Indien de rechter de tenuitvoerlegging van de ontzetting gelast stelt hij de duur daarvan vast binnen de grenzen in zijn nationale wetgeving bepaald. Hij kan bij gemotiveerde beslissing de tenuitvoerlegging bij voorraad van de ontzetting gelasten.
2. De ontzetting neemt van rechtswege een einde wanneer zij ophoudt in de verzoekende Staat te gelden.
3. De rechter kan de ontzetting beperken tot een deel van de rechten waarop zij betrekking heeft.

Artikel 53

Artikel 8, lid 1, is niet van toepassing op ontzettingen.

Artikel 54

Tegen een beslissing als bedoeld in artikel 49 staat slechts beroep in cassatie open.

HOOFDSTUK V

De tenuitvoerlegging van veroordelingen van verschillende aard

Artikel 55

1. Indien tenuitvoerlegging wordt verzocht van veroordelingen van verschillende aard, zoals vermeld in artikel 2 sub a), b) en c), en deze veroordelingen bij één strafrechtelijke beslissing zijn uitgesproken, wordt de tenuitvoerlegging geheel beheerst door de bepalingen van hoofdstuk II.

2. In de in het voorgaande lid bedoelde gevallen kan de rechter, in plaats van de in de verzoekende Staat opgelegde straf of maatregel overeenkomstig artikel 39 te vervangen door een in de nationale wetgeving voorziene straf of maatregel, de in de verzoekende Staat opgelegde geldboete handhaven, zelfs indien deze geldboete voor het betreffende feit niet of niet ten volle kan worden opgelegd volgens de wetgeving van de aangezochte Staat.

HOOFDSTUK VI

Bevoegdheid van de rechter

Artikel 56

Voor zover de nationale wetgeving niet anders bepaalt, vinden de volgende bepalingen toepassing ten aanzien van de bevoegdheid en de procedure :

1. De rechter die in de aangezochte Staat kennis moet nemen van een verzoek tot tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing waarbij een vrijheidsstraf of een vrijheidsbenemende maatregel, een geldboete, een verbeurdverklaring of een ontzetting wordt uitgesproken, is in België en in het Groothertogdom Luxemburg de correctionele rechtbank en in Nederland de arrondissementsrechtbank.

2. De rechter die in de aangezochte Staat kennis moet nemen van een verzet overeenkomstig artikel 22 of van een gedeeltelijke beslissing overeenkomstig artikel 27 is de rechter die over het strafbaar feit uitspraak zou moeten doen indien het in die Staat was begaan.

3. Indien het Hof van assisen in België of in het Groothertogdom Luxemburg krachtens het vorig lid bevoegd is, kan het onderzoeksgerecht bij welk vooraf de zaak aanhangig is gemaakt beslissen dat de zaak naar dit Hof verwezen wordt of ze correctionaliseren onder de door hun nationale wet gestelde voorwaarden, zelfs als het een uitspraak over een verzet betreft.

4. Voor zover dit Verdrag niet anders bepaalt, volgt de rechter van de aangezochte Staat de procedure, waarin zijn nationale wet voorziet voor de berechting van strafbare feiten in die Staat begaan.

5. In de aangezochte Staat is territoriaal bevoegd de rechter van de verblijfplaats van de veroordeelde of, bij het ontbreken van verblijfplaats, de rechter van de hoofdstad van de aangezochte Staat.

HOOFDSTUK VII

Slotbepalingen

Artikel 57

1. De lijst bedoeld in de artikelen 3, 22, 40 en 50 wordt vastgesteld bij beschikking van het krachtens het Verdrag van 3 februari 1958 tot instelling van de Benelux Economische Unie ingestelde Comité van Ministers.

2. De beschikking van het Comité van Ministers wordt genomen nadat ter zake advies is ingewonnen van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. Zij wordt vóór het tijdstip van haar inwerkingtreding door de regeringen van elk der landen gepubliceerd op de daarvoor in het nationale recht van het betrokken land bepaalde wijze.

Artikel 58

De bepalingen van het onderhavige Verdrag worden aangegeven als gemeenschappelijke rechtsregels voor de toepassing van hoofdstuk IV van het Verdrag van 31 maart 1965 betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof.

Artikel 59

1. Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, is dit Verdrag slechts van toepassing op het in Europa gelegen grondgebied.
2. De Regering van het Koninkrijk der Nederlanden kan de toepassing van dit Verdrag uitbreiden tot Suriname en de Nederlandse Antillen bij een daartoe strekkende verklaring, te richten tot de Belgische Regering. Deze uitbreiding zal rechtsgevolg hebben van de dag van ontvangst af van deze verklaring door de Belgische Regering.

Artikel 60

1. Dit Verdrag wordt bekrachtigd en de akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Belgische Regering.
2. Het Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum van nederlegging van de derde akte van bekrachtiging.

Artikel 61

1. Elk van de Hoge Verdragsluitende Partijen kan dit Verdrag te allen tijde opzeggen door kennisgeving aan de Belgische Regering.
2. De opzegging zal rechtsgevolg hebben zes maanden na de ontvangst van de kennisgeving door de Belgische Regering.
3. De opzegging heeft slechts rechtsgevolg wat betreft de Hoge Verdragsluitende Partij die haar heeft gedaan. Het Verdrag blijft in werking tussen de andere Hoge Verdragsluitende Partijen.

4. De opzegging kan beperkt zijn tot de gebieden of tot een van de gebieden, bedoeld in artikel 59, lid 2.

Artikel 62

De Belgische Regering zal aan de beide andere Hoge Verdragsluitende Partijen kennis geven van :

- a) elke nederlegging van een akte van bekrachtiging,
- b) de data waarop dit Verdrag in werking treedt op grond van de artikelen 60, lid 2, en 59, lid 2,
- c) de kennisgevingen ontvangen op grond van de artikelen 60, lid 2, en 59, lid 2.

TEN BLIJKE WAARVAN de daartoe Gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend en voorzien van hun zegel.

GEDAAN te Brussel, op 26 september 1968 in drie exemplaren in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België :

(w.g.) P. HARMEL

Voor het Groothertogdom Luxemburg :

(w.g.) C. DUMONT

Voor het Koninkrijk der Nederlanden :

(w.g.) J.A. de VOS van STEENWIJK

**Gemeenschappelijke memorie van toelichting
bij het Verdrag tussen het Koninkrijk België,
het Groothertogdom Luxemburg en
het Koninkrijk der Nederlanden
inzake de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen
in strafzaken (*)**

ALGEMEEN

1. INLEIDING

De huidige maatschappelijke ontwikkeling waarin de internationale samenwerking op velerlei terrein een steeds belangrijkere rol gaat spelen, bevat een uitdaging voor het strafrecht, dat nog een overwegend territoriaal en aan nationale normen gebonden karakter vertoont. In velerlei opzicht zal het strafrecht moeten worden hervormd om zijn maatschappelijke functie in deze nieuwe omstandigheden te kunnen vervullen. Bij deze hervorming dienen twee grondbeginselen in het oog te worden gehouden. Enerzijds zal het strafrecht moeten worden bevrijd van zijn eenzijdige aandacht voor de eigen nationale normen en belangen, anderzijds zal deze verruiming van zijn werkingssfeer niet mogen leiden tot een vermindering van de rechtswaarborgen voor de individuele mens ; met andere woorden deze hervorming mag niet gaan ten koste van datgene wat m.b.t. de « humanisering » van het strafrecht werd bereikt.

In het verleden beperkte de samenwerking van de staten op strafrechtelijk gebied zich vrijwel uitsluitend tot de uitlevering.

In samenhang met en later ook zelfstandig naast de uitlevering ontwikkelde zich het instituut van de z.g. kleine rechtshulp (verhoren van getuigen en verdachten, inbeslagneming van bewijsmateriaal e.d.).

(*) De tekst van deze gemeenschappelijke Memorie van toelichting is, vóór de ondertekening van het Verdrag, namens de Regeringen der Beneluxlanden door de drie Ministers van Justitie vastgesteld.

Deze tekst zal dienen als toelichting van elk der Regeringen aan zijn eigen Parlement ; hij kan door ieder der Regeringen worden aangevuld, indien zulks voor het gebruik in hun eigen land wenselijk zou worden geacht.

Naast deze klassieke vormen van internationale strafrechtelijke samenwerking zijn er echter nog andere, die thans aan betekenis winnen en die in belang wellicht deze klassieke middelen zullen overtreffen. Men komt steeds meer tot het inzicht, dat de bestrijding van asociaal gedrag, dat een internationaal aspect vertoont, een pluriforme aanpak vereist. De middelen die hierbij kunnen worden aangewend kunnen worden onderscheiden in vier grote categorieën :

- het klassieke middel van de uitlevering, d.w.z. het overbrengen van een persoon uit het ene land in de macht van de justitie van een ander land ;
- de kleine rechtshulp, d.w.z. het verschaffen van inlichtingen en bewijsmateriaal aan de justitie van een ander land ;
- het ten uitvoer leggen in een land van in een ander land gewezen strafvonnissen ;
- de overneming van de strafvervolgning die het mogelijk maakt in een land op te treden tegen inbreuken op door de strafwetbeschermende normen van een andere staat.

De vraag, welke van deze middelen in concreto het meest geschikt is, is afhankelijk van velerlei factoren ; enerzijds van de mate van verbondenheid van de landen waartussen een regeling dienaangaande zou moeten gelden, anderzijds van de aard van het delict dat werd begaan en van de persoon van de dader.

Dat de mate van verbondenheid van de betrokken landen in dit verband een rol speelt, spreekt vanzelf. Uiteraard kan strafrechtelijke samenwerking nauwer zijn naarmate de geldende normen in de betrokken landen meer overeenkomst vertonen en naarmate die landen meer gelijkenis vertonen in cultureel opzicht en m.b.t. de daar geldende menselijke verhoudingen.

Dat de aard van het delict en de persoon van de dader in dit verband ook een belangrijke rol spelen verdient wellicht nadere verduidelijking.

Het onsociale gedrag, waartegen het strafrecht zich richt, is zeer uiteenlopend van aard. Het feit kan een lichte verkeersovertreding zijn, zoals overtreding van een parkeerverbod, of een weinig belangrijke winkeldiefstal, het kan eveneens een oplichtingszaak zijn waarmede grote bedragen gemoeid zijn en ook een doodslag of moord. De wijze waarop strafrechtelijk zal worden opgetreden wordt voor een belangrijk deel bepaald door de aard van het gepleegde delict, dit niet alleen ten aanzien van de op te leggen straf of maatregel, doch ook m.b.t. de te volgen procedure. Indien het een parkeerovertreding betreft, zal geen psychiatrisch- en

milieu-onderzoek m.b.t. de dader worden ingesteld. Indien het echter een ernstig sexueel misdrijf betreft, zal een dergelijk onderzoek waarschijnlijk wel plaatsvinden.

Bij het bepalen van de straf zal behalve de aard van het delict vaak ook de persoon van de dader een belangrijke rol spelen. Tegen de psychisch gestoorde wordt anders opgetreden dan tegen degene die in het bezit is van al zijn geestelijke vermogens.

De aard en de zwaarte van de in concreto te verwachten straf of maatregelen bepalen nu voor een belangrijk deel, welke vorm van internationale samenwerking op strafrechtelijk gebied in casu het meest is aangewezen. Uitlevering wegens een begane parkeer-overtreding staat kennelijk buiten proportie tot het gepleegde feit en de te verwachten straf, terwijl de tenuitvoerlegging van een in het buitenland wegens deze overtreding opgelegde geldboete daarentegen volledig op haar plaats lijkt. Ook de vraag, welke procedure bij de berechting zal moeten worden gevolgd, is hier van belang. Indien het een zaak betreft, waarin een belangrijk accent zal vallen op een psychiatrisch- en milieu-onderzoek m.b.t. de verdachte, stuit berechting in een land waar de verdachte niet thuis hoort en waarvan hij de taal niet spreekt, op ernstige moeilijkheden en ligt berechting in het land waar hij thuis hoort veeleer voor de hand.

De uiteenlopende aard van de gevallen die zich kunnen voordoen eist derhalve een aanpassing van de wijze van internationale samenwerking aan de omstandigheden van het concrete geval, de aanwending van een veelheid van middelen.

Op het gebied van de uitlevering en de z.g. kleine rechtshulp — de eerste twee hiervoren genoemde categorieën — hebben de Beneluxlanden onlangs een nieuwe regeling getroffen — een regeling beter aangepast aan de eisen van deze tijd — bij het Benelux-verdrag van 27 juni 1962 inzake de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Zoals de regeringen bij de behandeling van dit verdrag in de Interparlementaire Beneluxraad reeds hebben medegedeeld, beschouwen zij dit verdrag geenszins als een eindpunt, doch veeleer als een eerste stap op de weg van de internationale strafrechtelijke samenwerking tussen de Beneluxlanden.

Verder zijn op beperkte terreinen regelingen tussen de Beneluxlanden getroffen, die enerzijds betrekking hebben op de z.g. kleine rechtshulp en anderzijds op de twee laatste hiervoren genoemde categorieën van samenwerking, te weten de tenuitvoerlegging van in een ander land gegeven strafrechtelijke beslissingen en de uitbreiding van de toepasselijkheid van de strafwet. Genoemd kunnen hier worden het Benelux-verdrag nopens de samenwerking op het stuk van douanen en accijnzen van 5 september 1952 en het Benelux-verdrag over de samenwerking inzake de regeling van in-, uit-, en doorvoer van 16 maart 1961. Juist bij de handha-

ving van fiskale en economische voorschriften heeft de behoefte aan nieuwe samenwerkingsvormen zich het eerst en scherpst doen gevoelen.

Het onderhavige Verdrag is een verdere stap op de weg van Benelux-samenwerking. Het heeft betrekking op de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen, in een der Beneluxlanden geweest, in de andere Beneluxlanden, derhalve op het derde middel uit de hiervoren weergegeven opsomming.

Te zijner tijd hopen de regeringen het gehele systeem van internationale strafrechtelijke samenwerking te completeren met een gezamenlijke regeling inzake de uitbreiding van de werking van de strafwet naar de plaats. De Benelux-studiecommissie tot eenmaking van het recht heeft de voorbereiding van een regeling dienaangaande reeds ter hand genomen.

2. BEGINSELEN VAN HET VERDRAG

De hoofdvragen welke bij een regeling als de onderhavige aan de orde komen zijn de volgende.

- Welke strafrechtelijke beslissingen kunnen in een ander land ten uitvoer worden gelegd ?
- Welke procedure geldt m.b.t. de tenuitvoerlegging ?
- Hoe vindt de tenuitvoerlegging plaats ?

Daarnaast rijst een aantal deelproblemen, waarvan het voorname is de kwestie van de voorlopige maatregelen, zoals voorlopige hechtenis en inbeslagneming, welke in afwachting van de tenuitvoerlegging moeten kunnen worden genomen.

Voor een goed begrip van de onderhavige materie lijkt het gewenst eerst elk van deze hoofdvragen afzonderlijk aan een onderzoek te onderwerpen en daarna een kort samenvattend overzicht van het voorgestelde systeem te geven.

Welke strafrechtelijke beslissingen kunnen in een ander land ten uitvoer worden gelegd ?

Het eerste probleem dat in dit verband rijst is het probleem van de z.g. dubbele strafbaarstelling. Dit beginsel speelt in de onderhavige materie een even belangrijke rol als in het uitleveringsrecht. Uitlevering is in de regel slechts mogelijk, indien het feit waarvoor de uitlevering plaatsvindt zowel in het verzoekende als in het aangezochte land onder de strafwet valt. Ook in het eerder genoemde Benelux-Uitleveringsverdrag is dit beginsel gehandhaafd.

Ook m.b.t. de onderhavige materie lijkt toepassing van deze regel — zelfs tussen de Beneluxlanden — geboden. Ook al vertonen

de in de drie Beneluxlanden geldende normen veel overeenkomst, er zijn toch ook onmiskenbare verschillen. Bovendien brengt de omstandigheid, dat de wetgeving in de drie staten zelfstandig tot stand wordt gebracht, de mogelijkheid mede dat nieuwe verschillen ontstaan. Het is niet redelijk van een staat te verlangen dat hij medewerking verleent aan het handhaven van een norm die hij welbewust heeft afgewezen of waarvan hij de schending welbewust buiten de strafrechtelijke sfeer heeft willen houden. De drie regeringen menen dan ook, dat het beginsel van de dubbele strafbaarstelling ook ten aanzien van de tenuitvoerlegging van buitenlandse strafrechtelijke beslissingen moet gelden. Op dit beginsel is echter een zekere correctie noodzakelijk. In vele gevallen betekent het ontbreken in het ene land van een in het andere land bestaande norm geenszins dat men die norm bewust heeft afgewezen. Vaak is het slechts zo, dat bepaalde identieke doeleinden in het ene land op de ene, in het andere land op de andere wijze worden verwezenlijkt. Een duidelijk voorbeeld hiervan geeft de regeling van het wegverkeer. De voorrangs- en parkeerregels kunnen tussen de landen onderling verschillen vertonen zonder dat aan die verschillen een verschillend normbesef ten grondslag ligt. Ook kunnen verschillen tussen de geldende regelingen voortvloeien uit verschillen in de geografische situatie of de economische organisatie van een bepaald land. De Luxemburgse wetgeving zal uiteraard geen bepalingen bevatten omtrent de bescherming van zeeweringen, terwijl de Nederlandse wetgeving het stilzwijgen bewaart over de wijnkultuur. Dat in dergelijke gevallen de dubbele strafbaarstelling ontbreekt, mag er niet toe leiden dat de staten elkaar hulp bij de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen weigeren. Een afgrenzing van de gevallen waarin uiteenlopend normbesef en die waarin slechts uiteenlopende feitelijke situaties of uiteenlopende techniek van regelingen tot verschil in strafrecht leiden, kan bezwaarlijk in een algemene formule worden gegeven. Dit zou de rechtszekerheid schaden.

Het onderhavige Verdrag voorziet in de opstelling van een lijst van wettelijke bepalingen uit de wetgevingen van de drie landen, ten aanzien waarvan het Verdrag zelfs bij het ontbreken van dubbele strafbaarstelling toch toepassing kan vinden. Het opstellen van een dergelijke lijst heeft tevens het voordeel dat nauwkeurig kan worden aangegeven met welk delict in het aangezochte land een in het verzoekende land gepleegd delict t.a.v. de strafpositie moet worden gelijkgesteld. Op het voetspoor van het bepaalde in artikel 1 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof wordt het vaststellen van deze lijst opgedragen aan het Comité van Ministers, bedoeld in het Unieverdrag, na voorafgaand advies van de Interparlementaire Beneluxraad.

Een eerste voorwaarde waaraan een buitenlands vonnis dient te voldoen, wil het voor tenuitvoerlegging in aanmerking komen, is dat dit vonnis uitvoerbaar is in de verzoekende staat.

Een tweede voorwaarde is, dat het in het belang is van een goede rechtsbedeling om het vonnis in het aangezochte land ten uitvoer te leggen.

Regel dient uiteraard te blijven dat vonnissen worden ten uitvoer gelegd in het land waar zij zijn opgelegd. Slechts indien bijzondere omstandigheden afwijking van die regel wenselijk maken, kan tenuitvoerlegging in een ander land dan dat waar de straf werd opgelegd in overweging worden genomen.

Het meest voor de hand liggende geval van deze aard is wel dat, waarin tenuitvoerlegging in het land van veroordeling niet mogelijk is omdat de veroordeelde buiten het bereik is van de veroordelende staat. Indien uitlevering van de veroordeelde niet mogelijk is — b.v. omdat de veroordeelde onderdaan is van de aangezochte Staat — is tenuitvoerlegging van het vonnis in die aangezochte Staat het enige middel om te waarborgen dat het recht zijn loop heeft.

Een overeenkomstig geval doet zich voor als de goederen van een veroordeelde buiten het bereik van de staat van veroordeling zijn en in verband daarmee de executie van een geldboete niet mogelijk is.

Verder verdienen vermelding de gevallen waarin de tenuitvoerlegging weliswaar mogelijk is in de Staat van veroordeling, maar toch ernstige bezwaren zou opleveren. Dit kan zich o.m. voordoen indien de veroordeelde onderdaan is van een ander Beneluxland en zijn reclassering in dat land moet geschieden.

De wederaanpassing van een veroordeelde — hetzij in een strafgesticht hetzij door maatregelen van toezicht, terwijl hij in een staat van gehele of gedeeltelijke vrijheid verkeert — kan in het algemeen met meer kans op succes worden nagestreefd in het land waar hij thuishoort, in de maatschappij waarin hij weer moet worden opgenomen.

Tenslotte kan nog worden genoemd het geval waarin iemand reeds een vrijheidsstraf in een der Beneluxlanden ondergaat en het gewenst lijkt een in een ander Beneluxland opgelegde straf in aansluiting aan de eerste straf te executeren. B.v. een staatloze ondergaat in Nederland een hem in Nederland opgelegde vrijheidsstraf. Inmiddels is hem ook in België een vrijheidsstraf opgelegd. Het kan in het belang van een goede rechtsbedeling gewenst zijn dat de Belgische vrijheidsstraf in Nederland wordt tenuitvoergelegd in aansluiting aan de Nederlandse vrijheidsstraf.

Het spreekt vanzelf dat tenuitvoerlegging van een veroordeling in de aangezochte staat steeds in het belang is van een goede rechtsbedeling, indien executie elders niet mogelijk is. In deze gevallen kan executie derhalve nimmer worden geweigerd op de grond dat niet aan het vereiste van artikel 4, lid 2, van het verdrag zou zijn voldaan.

Vervolgens zal een tenuitvoerlegging buiten de Staat van veroordeling nimmer ambtshalve mogen plaatsvinden; de tenuitvoerlegging kan slechts in een andere Staat geschieden indien de Staat van veroordeling daarom verzoekt. Eenzelfde veroordeling kan immers slechts éénmaal ten uitvoer worden gelegd en de Staat van veroordeling moet uiteraard vrijblijven te beslissen of hij zelf tot tenuitvoerlegging wil overgaan of deze wil overdragen aan een andere Staat.

Dat een dubbele tenuitvoerlegging, d.w.z. tenuitvoerlegging van hetzelfde deel van de straf in meer dan één land, niet denkbaar is, brengt geenszins mee dat ook een gedeeltelijke tenuitvoerlegging in een ander land moet worden uitgesloten. Het geval van een gedeeltelijke tenuitvoerlegging van een vonnis in het land van veroordeling en de tenuitvoerlegging van een ander gedeelte in een ander land kan zich in verschillende vormen voordoen.

Zo is het denkbaar, dat bij eenzelfde strafvonnis meer straffen zijn opgelegd, b.v. de straf van verbeurdverklaring en een vrijheidsstraf. Indien het verbeurdverklaarde voorwerp reeds in beslag is genomen in de Staat van veroordeling, behoeft voor de tenuitvoerlegging van die straf geen beroep op een andere Staat te worden gedaan, terwijl dit wel noodzakelijk kan zijn voor de tenuitvoerlegging van de geldboete.

Ook kan het voorkomen dat b.v. een Belg in Nederland is veroordeeld tot een vrijheidsstraf en dat hij een gedeelte van die vrijheidsstraf in Nederland heeft ondergaan. Na voorwaardelijk in vrijheid te zijn gesteld gaat hij wederom naar België terug en zijn gedrag geeft aanleiding tot het herroepen van de voorwaardelijke invrijheidstelling. Het nog niet ondergane gedeelte van zijn vrijheidsstraf dient dan in België ten uitvoer te kunnen worden gelegd.

Een bijzondere categorie van strafrechtelijke beslissingen vormen de veroordelingen bij verstek. Het staat buiten twijfel dat deze veroordelingen niet dezelfde waarborgen van juistheid bieden als veroordelingen die op tegenspraak zijn gewezen. De vraag rijst of ook deze vonnissen voor tenuitvoerlegging in een ander land in aanmerking kunnen komen. Het moet worden toegegeven, dat er aanzienlijke verschillen zijn tussen de rechtswaarborgen die de bij verstek veroordeelde in de drie landen bezit. In België en Luxemburg staan hem meer en in meer gevallen rechtsmiddelen ter beschikking

dan in Nederland. Daar komt bij, dat de nationale bepalingen, die tot doel hebben te bereiken dat een verstekvonnis niet onherroepelijk wordt voordat de veroordeelde de gelegenheid heeft gehad alsnog een contradictoire behandeling uit te lokken, in sterke mate zijn afgestemd op personen die binnen het territoire van de betrokken staat wonen. Gaat het om personen die elders woonachtig zijn, dan is het gevaar niet denkbeeldig dat de betrokkene geen contradictoire behandeling weet uit te lokken. Zijn de bezwaren tegen tenuitvoerlegging van verstekvonnissen derhalve reëel, daar staat tegenover dat het buiten de werkingssfeer van de onderhavige overeenkomst laten van de verstekvonnissen, deze overeenkomst een belangrijk deel van zijn praktische waarde zou ontnemen. Juist bij delicten met een internationaal aspect zullen verstekvonnissen immers herhaaldelijk voorkomen. De regeringen hebben dan ook gemeend de oplossing van dit probleem in een andere richting te moeten zoeken en wel in deze, dat in de overeenkomst zelve een eigen gemeenschappelijk Benelux-systeem wordt opgebouwd, dat waarborgt dat een bij verstek veroordeelde gelegenheid heeft een contradictoire behandeling uit te lokken alvorens een verstekvonnis wordt ten uitvoer gelegd.

Welke procedure geldt m.b.t. de tenuitvoerlegging ?

In de procedure welke tot tenuitvoerlegging leidt kunnen een aantal fasen worden onderscheiden. De eerste fase betreft de wijze waarop een verzoek tot tenuitvoerlegging wordt gedaan. Deze materie is geregeld in § 3 van hoofdstuk I en is globaal genomen gelijk aan de procedure welke in het Benelux Uitleveringsverdrag voor de uitwisseling van uitleveringsverzoeken is voorzien, d.w.z. dat de verzoeken in principe zullen worden gericht van Minister van Justitie tot Minister van Justitie en dat de mogelijkheid bestaat ook rechtstreeks verkeer tussen rechterlijke autoriteiten — i.c. het openbaar ministerie — toe te laten.

Indien een Staat een verzoek tot tenuitvoerlegging in beginsel aanvaardt, begint de tweede fase van de procedure. In deze tweede fase kunnen twee hoofdlijnen worden onderscheiden. Zorg zal moeten worden gedragen dat de betrokkenen voldoende rechtswaarborgen hebben, dat een buitenlandse straf slechts dan zal worden ten uitvoer gelegd indien dit in overeenstemming is met de regels van de onderhavige overeenkomst. Verder zal in deze fase het nodige moeten worden verricht om een zinvolle aanpassing van de buitenlandse straf aan de omstandigheden in het land van tenuitvoerlegging mogelijk te maken.

De eerste eis — die van het scheppen van rechtswaarborgen m.b.t. de rechtmatigheid van de tenuitvoerlegging — leidt tot een

exequatur-procedure, gelijk die bekend is in het internationale privaatrecht.

Voor zover het de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen dan wel ontzeggingen of ontzettingen betreft, zal dit onderzoek aan de rechter moeten worden opgedragen. Bij geldboeten en verbeurdverklaringen zou deze taak naar de mening van de regeringen zonder bezwaar kunnen worden toevertrouwd aan het openbaar ministerie, mits de betrokkene van de beslissing van het openbaar ministerie beroep bij de rechter kan instellen.

Het tweede aspect — de aanpassing van de in het buitenland opgelegde straf aan de omstandigheden van het tenuitvoerleggende land — is een van de meest delicate punten in deze materie. De strafstelsels van de drie Beneluxlanden vertonen onderling in velerlei opzicht vrij diepgaande verschillen. Een van de eerste verschillen is gelegen in de naamgeving van de verschillende straffen. Het Belgische strafrecht verdeelt de vrijheidsstraffen in dwangarbeid, opsluiting, hechtenis en gevangenisstraf terwijl het Nederlandse strafrechts slechts een onderscheid tussen gevangenisstraf en hechtenis kent. Dit verschil is overigens de geringste der moeilijkheden, omdat de recente ontwikkelingen van het penitentiaire regiem de werkelijke verschillen tussen tenuitvoerlegging van deze straffen aanzienlijk hebben gereduceerd, en soms zelfs geheel opgeheven. Een zekere transformatie van een in het ene land opgelegde straf tot een straf, bekend in het andere land, is echter toch noodzakelijk. De Belgische en Luxemburgse dwangarbeid moet bij tenuitvoerlegging in Nederland worden veranderd in gevangenisstraf. De in Belgische en Luxemburgse francs luidende geldboete moet worden omgezet in Nederlandse guldens.

Belangrijker zijn de verschillen op het terrein van de maatregelen. Noch Nederland noch Luxemburg kennen het Belgische systeem m.b.t. de tegen gewoontemisdadigers te treffen maatregelen, terwijl het in Nederland bestaande instituut van de terbeschikkingstelling van geestelijk gestoorde delinquenten in Luxemburg geheel ontbreekt.

Hier kan ten aanzien van de aanpassing niet worden volstaan met een naamsverandering, hier moet opnieuw worden gekozen tussen de in het land van tenuitvoerlegging bestaande mogelijkheden. Weer een ander verschil is hierin gelegen, dat de vrijheid van keuze van straf of maatregel voor de rechter in Nederland aanzienlijk groter is dan in België en Luxemburg. Het Nederlandse strafrecht kent immers niet het systeem van de bijzondere minima. Ook heeft de Nederlandse rechter meer vrijheid om in plaats van een vrijheidsstraf een geldboete op te leggen.

Ook op het gebied van de voorwaardelijke veroordeling lopen de mogelijkheden tussen de landen zeer aanzienlijk uiteen. De ver-

schillen die hier bestaan betreffen enerzijds de gevallen waarin een voorwaardelijke veroordeling kan worden opgelegd en anderzijds de voorwaarden die aan de veroordeling kunnen worden verbonden. Nederland kent ruime mogelijkheden tot het opleggen van bijzondere voorwaarden en tot ondertoezichtstelling. In Luxemburg is dit systeem onbekend. Verschillen als het hier gesignaleerde hangen niet alleen samen met de op een gegeven ogenblik geldende positieve wetgeving, doch ook met de in een bepaald land voorhanden zijnde maatschappelijke organen en de daar geldende mentaliteit.

Hier komt nog bij, dat zelfs daar waar op het eerste gezicht in aanzienlijke mate concordantie tussen de in de drie landen in de regel opgelegde straffen aanwezig lijkt, nadere beschouwing toch nog verschillen van betekenis aan het licht kan brengen. Een vrijheidsstraf van negen maanden betekent iets anders in Nederland — waar voorwaardelijke invrijheidstelling in de regel pas mogelijk is nadat $\frac{2}{3}$ van de werkelijke strafdijd en tevens ten minste negen maanden daarvan zijn verstreken — dan in België waar deze reeds mogelijk is na $\frac{1}{3}$ van de straf, nadat drie maanden daarvan zijn verstreken. In Luxemburg geldt, dat de voorwaardelijke invrijheidstelling pas mogelijk is bij straffen van meer dan een jaar en na ommekomst van $\frac{3}{4}$ van de strafdijd. Ook deze verschillen, die betrekking hebben op de duur van de tenuitvoerlegging van de straf, mogen in dit verband niet uit het oog worden verloren.

De hiervoren geschetste grote verschillen tussen de drie landen op het gebied van de mogelijkheden van straftoemeting brengen de noodzaak mede om de rechter van het land van tenuitvoerlegging een grote vrijheid te verlenen bij de aanpassing van de straf. De straf dient immers in relatie te staan met de mogelijkheden van straftoemeting en tenuitvoerlegging, welke in het land van tenuitvoerlegging bestaan. Een systeem dat de rechter van de staat van tenuitvoerlegging zou verplichten de aanpassing slechts op formele wijze te verrichten, zou noch verantwoord zijn tegenover de gestrafte die men op deze wijze zonder noodzaak mogelijkheden tot reclassering zou onthouden die in het land van veroordeling wellicht niet, doch in het land van tenuitvoerlegging wel bestaan, noch tegenover de met de aanpassing belaste rechter die verplicht zou worden straffen of maatregelen op te leggen die naar zijn stellige overtuiging, gezien de bestaande mogelijkheden, in een concreet geval geenszins aangewezen zijn. Dient de vrijheid van de rechter van het tenuitvoerleggende land tot aanpassing van de straf groot te zijn, zonder grenzen is zij uiteraard niet. Die grenzen worden enerzijds gevonden in de wetgeving van de staat van tenuitvoerlegging. In beginsel zal de rechter bij de aanpassing van de straf slechts de keuze hebben tussen de straffen of maatregelen in zijn eigen wetgeving

voorzien voor het feit waarvoor de betrokkene in het andere land is veroordeeld. Een andere beperking is gelegen in het vonnis hetwelk in het land van veroordeling is uitgesproken. De aanpassing van de straf mag niet tot verzwaring daarvan leiden. Een dergelijke verzwaring zou immers door de veroordeelde als een inbreuk op het beginsel « non bis in idem » worden ervaren.

Binnen deze grenzen heeft de rechter van het aangezochte land in het voorgestelde systeem vrijheid van straftoemeting. Hij kan een in het land van veroordeling opgelegde vrijheidsstraf in een vrijheidsbenemende *maatregel* veranderen. Hij kan wijziging brengen in de duur van een opgelegde vrijheidsstraf, mits hij noch het maximum van zijn eigen wetgeving, noch de duur van de bij het vonnis opgelegde straf overschrijdt. Hij heeft ook de mogelijkheid een onvoorwaardelijke straf geheel of gedeeltelijk in een voorwaardelijke om te zetten.

De regeringen ontveinzen zich niet, dat aan de hier geschetste noodzaak tot vrijheid bij de aanpassing van straf ook bezwaren zijn verbonden. Een van die bezwaren is b.v. dat de rechter van de staat van tenuitvoerlegging de eenmaal opgelegde straf niet mag verzwaren, ook dan niet wanneer dit, gezien de mogelijkheden die zijn wetgeving biedt, zowel in het belang van de delinquent als in dat van de samenleving in haar geheel wenselijk zou zijn.

Teneinde dit bezwaar zoveel mogelijk te ondervangen, is in het Verdrag (§ 5 van hoofdstuk I) de mogelijkheid geopend dat de strafrechter van een Beneluxland, indien hij bij de uitspraak reeds kan vermoeden dat de straf of maatregel in een ander land moet worden ten uitvoer gelegd, afziet van het opleggen van een straf of maatregel, doch zijn uitspraak beperkt tot de beslissing dat de verdachte het hem ten laatste gelegde strafbare feit heeft begaan en dat een straf of maatregel opgelegd dient te worden. De rechter van een land van tenuitvoerlegging zal deze uitspraak dan kunnen voltooien. Hij zal gebonden zijn aan het oordeel van de eerste rechter over de feiten, doch zal zelf moeten oordelen over de toerekenbaarheid, van de verdachte en over de op te leggen straf of maatregel. Toepassing van deze procedure zal de rechter van het land van tenuitvoerlegging een grotere vrijheid geven bij de straftoemeting. In dit opzicht sluit het systeem nauw aan bij voorstellen die van verschillende zijde zijn gedaan om bij het onderzoek ter terechtzitting een splitsing te maken tussen de beslissing aangaande de toepasselijkheid van de strafwet op de verdachte en het opleggen van de straf.

De noodzaak tot de hiervoren omschreven vrijheid tot aanpassing van de straf doet zich in mindere mate gevoelen indien bij het vonnis uitsluitend een geldboete of verbeurdverklaring werd opgelegd. Hier zijn de verschillen tussen de strafstelsels van minder

betekenis. Hier kan derhalve naar het oordeel van de regeringen worden volstaan met een simpele omzetting van de boete in de valuta van de staat van tenuitvoerlegging. Uiteraard brengt dit een vereenvoudiging van de gehele procedure van tenuitvoerlegging bij deze categorie van veroordelingen mede.

Zoals hiervoren reeds bleek, beïnvloedt de aard van de opgelegde straf in aanzienlijke mate de regeling welke voor de tenuitvoerlegging in een ander land zal moeten gelden. De problemen, verbonden aan de aanpassing van de straf bleken anders in het geval een vrijheidsstraf is opgelegd dan wanneer slechts een geldboete is uitgesproken. Zeer duidelijk blijkt dit verschil ingeval van veroordelingen tot ontzegging van bepaalde bevoegdheden of ontzetting uit bepaalde rechten. Een dergelijke veroordeling heeft in sterke mate een dubbel aspect, enerzijds het karakter van een straf, doch anderzijds ook dat van een administratieve maatregel. De ontzegging van de rijbevoegdheid kan door de rechter immers ook worden uitgesproken op de uitsluitende grond dat hij de betrokkene in verband met een door hem begaan strafbaar feit *ongeschikt* acht om motorrijtuigen te besturen. Op gelijke grond kan de administratie — althans in Luxemburg en Nederland — buiten elk strafbaar feit om, in bepaalde gevallen een rijbewijs inhouden. Welk aspect in concreto overheerst, dat van de straf of dat van de administratieve maatregel, kan niet in het algemeen worden beoordeeld.

Het administratieve aspect dat aan veroordelingen van deze aard eigen kan zijn, leidt ertoe dat hier bepaalde afwijkingen van de algemene regels, die voor de tenuitvoerlegging gelden, dienen te worden mogelijk gemaakt. Op die afwijkingen zal bij de artikels-gewijze toelichting nader worden ingegaan.

Hoe vindt de tenuitvoerlegging plaats ?

Nadat een straf eenmaal volgens het hiervoren uiteengezette systeem is aangepast aan de situatie in het tenuitvoerleggende land, biedt de tenuitvoerlegging zelve geen bijzondere problemen meer. De tenuitvoerlegging van de straf is in beginsel aan dezelfde regels onderworpen als die welke gelden voor de tenuitvoerlegging van straffen die in de aangezochte staat zijn opgelegd. Zo zal het recht van gratie door de Staat van tenuitvoerlegging t.a.v. deze straffen kunnen worden uitgeoefend als waren het straffen, opgelegd door de eigen rechter. Ook zullen, indien het vrijheidsstraffen betreft, de bepalingen betreffende voorwaardelijke invrijheidstelling welke in de Staat van de tenuitvoerlegging gelden, volledig van toepassing zijn.

Slechts op een enkel punt zal de herkomst van het vonnis zich nog in bijzondere voorschriften m.b.t. de tenuitvoerlegging

openbaren. Dit is het geval wanneer het vonnis zijn uitvoerbaar karakter in de staat van veroordeling verliest doordat in de staat van veroordeling gratie of amnestie is verleend of doordat aldaar na een revisieprocedure het oorspronkelijke vonnis is aangetast.

Voorlopige maatregelen

Elk strafprocesrecht bevat naast bepalingen omtrent de berechting zelf en de tenuitvoerlegging van de straf ook de mogelijkheid voorlopige maatregelen te treffen teneinde te verhinderen dat een verdachte of veroordeelde zich aan de berechting of executie onttrekt. Ook in het uitleveringsrecht zijn deze voorlopige maatregelen bekend. Indien een uitleveringsverzoek is ontvangen, kan de verdachte in de regel voorlopig in bewaring worden genomen in afwachting van een beslissing op het verzoek. Het uitleveringsrecht biedt zelfs de mogelijkheid om voorafgaand aan een verzoek tot uitlevering een verzoek tot een dergelijke voorlopige vrijheidsbeneming te doen. Een overeenkomstige voorziening moest ook in het onderhavig Verdrag worden getroffen. Uiteraard zal de bevoegdheid voorlopige hechtenis op deze gronden toe te passen beperkt moeten zijn tot de gevallen waarin in de staat van veroordeling reeds een titel tot vrijheidsbeneming bestaat. Overigens zal de voorlopige hechtenis beheerst worden door de wet van de aangezochte Staat.

Naast de bevoegdheid om conservatoire maatregelen ten aanzien van de veroordeelde zelf te nemen bestaat er behoefte aan een bevoegdheid tot het nemen van conservatoire maatregelen ten aanzien van goederen die voor verbeurdverklaring in aanmerking komen. Met name in het economische strafrecht speelt de verbeurdverklaring bij repressie een belangrijke rol.

De inbeslagneming is m.b.t. goederen ten aanzien waarvan een dergelijke maatregel kan worden verwacht de pendant van de voorlopige hechtenis m.b.t. de executie van de vrijheidsstraf. Het Verdrag schept derhalve in dit opzicht bepaalde mogelijkheden waaraan hierna meer gedetailleerd aandacht zal worden besteed.

3. SAMENVATTING

Na de hiervoren gegeven bespreking van de hoofdvragen die zich bij deze materie voordoen, kan thans met vrucht een beknopt overzicht worden gegeven van het systeem. Bij dit overzicht is als uitgangspunt genomen de grondregel dat verzoeken om tenuitvoerlegging worden gericht van Minister van Justitie tot Minister van Justitie. Artikel 11 van het Verdrag geeft de re-

geringen de bevoegdheid terzake ook rechtstreekse contacten tussen de rechterlijke autoriteiten mogelijk te maken. Eenvoudigheidshalve wordt deze variant in deze samenvatting echter niet besproken.

Indien in een Beneluxland een strafrechtelijke veroordeling is gewezen en uitvoerbaar is geworden en tenuitvoerlegging in een ander Beneluxland aangewezen lijkt in het belang van een goede rechtsbedeling, kan de Minister van Justitie van het land van veroordeling aan de Minister van Justitie in het andere Beneluxland verzoeken de straf in zijn land ten uitvoer te leggen. De Minister van Justitie van het aangezochte land, die een dergelijk verzoek ontvangt, onderzoekt of naar zijn aanvankelijk oordeel aan de voorwaarden voor tenuitvoerlegging die het verdrag stelt is voldaan. Indien hij reeds onmiddellijk tot de conclusie komt dat aan die voorwaarden niet is voldaan of dat de tenuitvoerlegging — in de gevallen waarin de inwilliging van het verzoek te zijner vrije beoordeling staat niet opportuun is — wijst hij het verzoek af.

In het andere geval geeft hij de zaak door aan de bevoegde ambtenaar van het openbaar ministerie. De procedure die alsdan in gang wordt gezet is verschillend al naar gelang de aard van de straf of maatregel waarvan tenuitvoerlegging wordt gevraagd.

a. Vrijheidsstraffen

Indien het een vrijheidsstraf betreft, maakt het openbaar ministerie de zaak aanhangig bij de bevoegde rechter. De rechter onderzoekt allereerst of aan de objectieve in het verdrag neergelegde voorwaarden voor tenuitvoerlegging — de voorwaarden vermeld in artikel 38, lid 2 — is voldaan. Is hij van mening dat dit niet het geval is, dan weigert hij de tenuitvoerlegging.

Zijn naar zijn oordeel de voorwaarden vervuld, dan zet hij de in de verzoekende staat uitgesproken straf of maatregel om in een straf of maatregel welke zijn eigen wetgeving voor hetzelfde feit voorziet. Hij mag echter de duur van de in de verzoekende Staat opgelegde vrijheidsstraf hierbij niet overschrijden en hij moet tevens rekening houden met het gedeelte van de straf dat de veroordeelde reeds heeft ondergaan en met de tijd die deze in voorarrest heeft doorgebracht.

In beide gevallen — weigering van de tenuitvoerlegging en aanpassing van de buitenlandse straf — is van de beslissing van de rechter slechts beroep in cassatie mogelijk.

Bepaalde punten zijn in het Verdrag niet behandeld en worden overgelaten aan de nationale wet zoals ook in het uitleveringsrecht het geval is, b.v. de oproeping van de veroordeelde, zijn vertegenwoordiging door de raadsman, enz.

De tenuitvoerlegging van de aangepaste straf vindt plaats volgens de voorschriften van de aangezochte Staat als ware het een vonnis in die Staat geweest.

b. Geldboete en verbeurdverklaring

Indien het een geldboete of verbeurdverklaring betreft onderzoekt niet de rechter, doch het openbaar ministerie of aan de objectieve voorwaarden, die het verdrag aan de tenuitvoerlegging stelt, is voldaan. Indien het van mening is dat de voorwaarden niet zijn vervuld, zal het niet tot tenuitvoerlegging overgaan. Meent het openbaar ministerie dat wel aan de voorwaarden is voldaan, dan converteert het het bedrag van de boete in de valuta van de aangezochte staat. Een andere aanpassing van de straf vindt in dit geval niet plaats.

De beslissing van het openbaar ministerie wordt aan de veroordeelde betekend. Vijftien dagen na de betekening is deze beslissing — waarbij het oorspronkelijke vonnis wordt geconverteerd — uitvoerbaar op dezelfde wijze als een veroordeling tot geldboete, uitgesproken in de aangezochte Staat. De veroordeelde kan echter tegen de beslissing van het openbaar ministerie in beroep komen bij de rechter in de aangezochte Staat. Dit beroep heeft schorsende werking. Bij de behandeling in beroep onderzoekt de rechter of aan de objectieve in het Verdrag omschreven voorwaarden tot tenuitvoerlegging is voldaan en of de conversie overeenkomstig de regels van het verdrag heeft plaatsgehad. Indien hij weet dat dit het geval is, bevestigt hij de beslissing van het openbaar ministerie, in het andere geval vervangt hij de beslissing door de beslissing die naar zijn oordeel in casu had dienen te worden genomen. De rechter kan verder de opgelegde geldboete matigen, indien de financiële omstandigheden van de veroordeelde sedert de veroordeling in ongunstige zin zijn gewijzigd.

Tegen de beslissing van de rechter staat slechts beroep in cassatie open.

Indien de tenuitvoerlegging van de geconverteerde geldboete niet mogelijk is en in verband daarmee een subsidiaire vrijheidsstraf ten uitvoer moet worden gelegd, wordt dezelfde procedure gevolgd als ten aanzien van andere vrijheidsstraffen is voorgescreven.

c. Ontzettingen en ontzeggingen

Indien het een ontzetting of ontzegging betreft, brengt het openbaar ministerie de zaak aan bij de bevoegde rechter. Deze

rechter onderzoekt allereerst of voldaan is aan de objectieve voorwaarden welke het Verdrag ten aanzien van de tenuitvoerlegging stelt. Tot deze voorwaarden behoort, dat de in een andere Staat uitgesproken ontzetting of ontzegging voor datzelfde feit ook zou kunnen worden opgelegd in de eigen Staat van de rechter. Indien hij meent dat de voorwaarden zijn vervuld, onderzoekt hij vrijelijk of het opportuun is de ontzetting of ontzegging op het grondgebied van zijn land ten uitvoer te leggen. Oordeelt hij dat dit het geval is, dan stelt hij de duur van de ontzetting of ontzegging vast binnen de grenzen, in zijn nationale wetgeving bepaald. Tegen zijn beslissing is slechts beroep in cassatie toegelaten. Nadat de beslissing onherroepelijk is geworden geldt de ontzetting of ontzegging eveneens in de aangezochte Staat. Zij houdt van rechtswege op daar te gelden als de ontzetting of ontzegging een einde neemt in de staat waar zij oorspronkelijk werd opgelegd.

Anders dan bij een veroordeling tot vrijheidsstraf of tot geldboete kan in geval van ontzetting of ontzegging ook tot tenuitvoerlegging worden besloten, indien de staat van veroordeling geen verzoek daartoe heeft gedaan. Het openbaar ministerie kan derhalve zelfs zonder verzoek de tenuitvoerlegging van een in een andere staat opgelegde ontzetting of ontzegging bij de rechter aanhangig maken. Deze afwijking hangt samen met het feit dat, anders dan bij een vrijheidsstraf of geldboete, de tenuitvoerlegging van een ontzetting of ontzegging in de ene Staat gelijke tenuitvoerlegging in de andere Staten geenszins uitsluit.

d. Beslissingen welke verschillende veroordelingen bevatten

Indien de tenuitvoerlegging van bij één vonnis opgelegde straffen of maatregelen van uiteenlopende aard wordt gevraagd, wordt steeds de procedure gevolgd welke geldt voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen. In dat geval beschikt de rechter van de aangezochte Staat derhalve over een grote vrijheid tot aanpassing van elk der opgelegde straffen.

Indien de hiervoren geschetste procedure geleid heeft tot inwilliging van het verzoek tot tenuitvoerlegging, vervalt — behalve indien het een ontzetting of ontzegging betreft — het recht tot een voerlegging in de verzoekende Staat. Dit recht herleeft slechts indien en voor zover de aangezochte Staat later uitdrukkelijk verklaart van tenuitvoerlegging af te zien.

De voorgaande uiteenzetting had betrekking op de tenuitvoerlegging van een contradictoir vonnis. Afwijkende regels gelden m.b.t. verstekvonnissen en m.b.t. gedeeltelijke beslissingen van de rechter van de verzoekende staat, d.w.z. beslissingen die slechts een uitspraak bevatten over de feiten en de strafbaarheid daarvan. M.b.t. deze beide categorieën moge het volgende worden opgemerkt.

A. Verstekvonnissen

Indien een veroordeling bij verstek is gewezen kan een verzoek tot tenuitvoerlegging reeds worden gedaan voordat dit vonnis in de staat van veroordeling uitvoerbaar is geworden. Indien de Minister van Justitie een verzoek tot tenuitvoerlegging aanvaardt — dit wil zeggen niet reeds onmiddellijk beslist dat het verzoek moet worden afgewezen — wordt het vonnis in de aangezochte Staat in persoon aan de veroordeelde betekend. De veroordeelde heeft na deze betekening een termijn van 20 vrije dagen om tegen het verstekvonnis in verzet te komen. Het hier bedoelde verzet is een rechtsmiddel dat rechtstreeks berust op de regeling van het verdrag. Het is ook het enige rechtsmiddel dat de veroordeelde in dit stadium van de procedure openstaat. De nationale regelingen omtrent de beroepsmogelijkheden tegen een verstekvonnis worden door de verdragsregeling opzij gezet. De veroordeelde kan kiezen waar hij het verzet behandeld wil zien, hetzij in de aangezochte Staat, hetzij in de verzoekende Staat.

Er doen zich derhalve drie mogelijkheden voor, die afzonderlijk dienen te worden beschreven. De veroordeelde wendt geen rechtsmiddel aan, de veroordeelde wendt het rechtsmiddel van verzet aan in de verzoekende Staat, de veroordeelde wendt het rechtsmiddel van verzet aan in de aangezochte Staat.

a. De veroordeelde wendt geen rechtsmiddel aan

Ingeval de veroordeelde geen rechtsmiddel aanwendt, kan de veroordeling ten uitvoer worden gelegd als gold het een veroordeling op tegenspraak. Ingeval het een veroordeling tot vrijheidsstraf betreft, zal de rechter van de aangezochte Staat de straf dienen aan te passen volgens de regels van hoofdstuk II ; indien het een veroordeling tot geldboete betreft, zal het openbaar ministerie van de aangezochte Staat het bedrag van de boete dienen te converteren in de valuta van de aangezochte Staat; indien het een veroordeling tot een ontzegging of ontzetting betreft zal de rechter van de aangezochte Staat moeten beoordelen of en in welke mate hij deze ontzegging en ontzetting ook wil laten doorwerken op het grondgebied van de aangezochte Staat.

b. De veroordeelde onderwerpt zijn verzet aan de rechter van de verzoekende staat

Indien de veroordeelde verzet heeft gedaan in de verzoekende staat, wordt hij voor de behandeling ter terechtzitting opgeroepen en wordt de zaak, indien hij verschijnt en het verzet ontvankelijk is, opnieuw behandeld. Na deze hernieuwde behandeling is een contradictoire uitspraak verkregen. Ten aanzien van de tenuitvoerlegging van deze contradictoire uitspraak gelden de gewone regels voor de tenuitvoerlegging van contradictoire vonnissen, zoals deze hiervoren globaal werden uiteengezet.

Indien de veroordeelde niet verschijnt wordt het verstekvonnis verder behandeld als een contradictoir vonnis.

c. De veroordeelde onderwerpt zijn verzet aan de rechter van de aangezochte staat

Indien de veroordeelde verzet doet in de aangezochte Staat, wordt hij opgeroepen om aldaar ter terechtzitting te verschijnen. Indien de veroordeelde niet ter terechtzitting verschijnt, wordt het verzet vervallen verklaard en wordt het verstekvonnis vervolgens verder behandeld als een contradictoir vonnis.

Indien de veroordeelde wel verschijnt en zijn verzet ontvankelijk is, wordt de zaak opnieuw berecht als betrof het een in het land van tenuitvoerlegging gepleegd strafbaar feit. Hetgeen m.b.t. de berechting reeds in het land van veroordeling is verricht heeft bij deze hernieuwde behandeling dezelfde rechtskracht als ware het verricht door autoriteiten van de Staat van tenuitvoerlegging. Tegen de gegeven uitspraak kunnen alle rechtsmiddelen worden aangewend die in het algemeen in de betrokken Staat tegen een uitspraak openstaan. Het vonnis wordt voor wat betreft de tenuitvoerlegging geheel behandeld als een vonnis dat in eerste aanleg in de Staat van tenuitvoerlegging is gewezen.

Indien tegen een verstekvonnis geen verzet in de zin van dit verdrag wordt gedaan of wanneer de veroordeelde, indien hij verzet heeft gedaan, bij de behandeling daarvan wederom verstek laat gaan, wordt het verstekvonnis, zoals hiervoren werd uiteengezet, behandeld als een contradictoir vonnis ; dit geldt niet slechts ten aanzien van de Staat tot wie het verzoek tot tenuitvoerlegging in eerste instantie werd gericht, doch ook ingeval — b.v. omdat tenuitvoerlegging in die Staat onmogelijk blijkt — later aan een andere verdragspartner tenuitvoerlegging wordt verzocht.

B. Gedeeltelijke beslissingen

De rechter zal een « gedeeltelijke » beslissing slechts geven als hij er op het tijdstip van berechting reeds van overtuigd is dat een eventueel op te leggen straf of maatregel toch in een ander Beneluxland moet worden ten uitvoer gelegd. Deze omstandigheid zal op zichzelf genomen in de regel nog niet voldoende zijn om tot het nemen van een gedeeltelijke beslissing over te gaan. Er zal bij dienen te komen hetzij dat de rechter niet of niet gemakkelijk over alle gegevens, die voor het bepalen van de straf of de maatregel van belang zijn, kan beschikken, hetzij dat de aanpassing van de door hem opgelegde straf of maatregel in het land van tenuitvoerlegging tot moeilijkheden kan leiden. De vraag of de rechter tot een gedeeltelijke beslissing kan komen is afhankelijk van het standpunt dat door het openbaar ministerie wordt ingenomen. De rechter zal nl. slechts een gedeeltelijke beslissing kunnen geven indien het openbaar ministerie dit verzoekt.

Indien de Minister van Justitie van de aangezochte staat een verzoek om aanvulling en tenuitvoerlegging van die gedeeltelijke beslissing aanvaardt, wordt de zaak door het openbaar ministerie van de aangezochte Staat aanhangig gemaakt bij de rechter van die Staat. De verdachte wordt gedagvaard om voor die rechter te verschijnen.

De rechter van de aangezochte Staat is gebonden aan de beslissing van de rechter van de verzoekende Staat. Hij onderzoekt of aan de objectieve voorwaarden welke het Verdrag in verband slissing stelt, is voldaan. Indien hij deze vraag bevestigend beantwoordt, vult hij de beslissing van de rechter van de verzoekende Staat aan door het opleggen van een straf of maatregel. Tegen zijn uitspraak staan in de aangezochte Staat de rechtsmiddelen open welke diens wetgeving toekent m.b.t. in eerste aanleg gewezen uitspraken. De tenuitvoerlegging van het vonnis vindt plaats als die van een in de aangezochte Staat in eerste aanleg gewezen vonnis. De nadere bijzonderheden aangaande de voor de rechter van de aangezochte Staat geldende procedure dienen te worden geregeld door de nationale wetgeving.

Indien de gedeeltelijke beslissing in de verzoekende Staat bij verstek was gewezen, wordt eerst de hierboven voor verstekvonnissen geschetste gang van zaken gevolgd.

Tijdens de voorafgaande aan de hiervoren geschetste procedure kan de veroordeelde eventueel in voorlopige hechtenis worden gesteld en kunnen voorwerpen in beslag worden genomen.

De bevoegdheid om deze dwangmaatregelen te treffen is enerzijds afhankelijk van het bestaan van een titel daartoe in het land van veroordeling en anderzijds van de wettelijke voorschriften in het land van tenuitvoerlegging.

Artikelsgewijze toelichting

HOOFDSTUK I

§ 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Dit artikel geeft in zeer algemene bewoordingen de werkingssfeer van het onderhavige Verdrag aan. Nauwkeuriger zal deze werkingssfeer in de volgende artikelen worden bepaald.

Het artikel stelt vier eisen aan beslissingen, willen zij voor tenuitvoerlegging in een Beneluxland in aanmerking komen. De beslissing moet afkomstig zijn van een rechter, zij moet liggen op het terrein van het strafrecht, zij moet gewezen zijn op het grondgebied van een van de Beneluxlanden en zij dient aldaar uitvoerbaar te zijn. De eerste twee eisen behoeven, naar het voorkomt, geen nadere toelichting. M.b.t. de derde en vierde eis is wellicht een nadere explicatie gewenst. De eis, dat de beslissing in een Beneluxland dient te zijn gewezen, wordt door de slotbepalingen voor Nederland beperkt tot het grondgebied in Europa. Op de algemene eis, dat de beslissingen uitvoerbaar moeten zijn, bevat het verdrag enkele uitzonderingen. Een verzoek tot tenuitvoerlegging van een verstekvonnis kan reeds worden gedaan voordat die beslissing in het verzoekende land uitvoerbaar is gevonden. Hetzelfde is het geval, indien het gaat om een « gedeeltelijke beslissing », als bedoeld in § 5 van Hoofdstuk I van dit Verdrag.

§ 2. WERKINGSSFEER

Artikel 2

Zoals in het algemene gedeelte van deze toelichting reeds is uiteengezet, heeft de aard van een veroordeling consequenties voor de wijze, waarop de tenuitvoerlegging in een ander land zal dienen te geschieden en voor de procedure, die tot een eventuele tenuitvoerlegging leidt. In verband daarmee bevat het eerste lid van dit artikel een analyse van de verschillende soorten van veroordeling, die tot tenuitvoerlegging aanleiding kunnen geven. Ook de « gedeeltelijke beslissing », geregeld in § 5 van het onderhavige hoofdstuk, vereist een eigen procedure, indien de completering en tenuitvoerlegging daarvan wordt verzocht. Derhalve is ook dit geval in het eerste lid vermeld.

In de in het eerste lid gemaakte onderscheidingen wordt de gehele structuur van het Verdrag reeds zichtbaar. De veroordelingen tot een vrijheidsstraf of tot een maatregel, welke vrijheidsbeneming medebrengt, genoemd onder a) worden speciaal behandeld in hoofdstuk II. De veroordelingen tot geldboete of tot verbeurdverklaring vinden bijzondere regeling in hoofdstuk III. De veroordelingen tot ontzetting of ontzegging worden geregeld in hoofdstuk IV, terwijl hoofdstuk V betrekking heeft op het geval, dat volledige tenuitvoerlegging wordt gevraagd van een rechterlijke beslissing, die verschillende van de in het eerste lid opgenoemde veroordelingen bevat. Tenslotte correspondeert met de « gedeeltelijke beslissingen », waaraan punt d) aandacht wijdt, § 5 van het eerste hoofdstuk.

Indien een rechterlijke beslissing meer dan een van de in het eerste lid opgesomde typen van veroordelingen bevat, is de verzoekende staat niet verplicht om tenuitvoerlegging van de gehele rechterlijke beslissing te vragen. Zij kan haar verzoek beperken tot onderdelen daarvan volgens de onderscheidingen, in het eerste lid gemaakt. Zo kan de verzoekende Staat, indien een persoon veroordeeld is tot een vrijheidsstraf en een geldboete, tenuitvoerlegging vragen van de vrijheidsstraf en niet van de geldboete. Het is de verzoekende Staat echter niet toegestaan voor verschillende onderdelen van een rechterlijke beslissing successievelijk tenuitvoerlegging te vragen. Indien een Staat zijn verzoek aanvankelijk tot één onderdeel beperkt, verwerkt hij daarmee zijn recht om later voor een ander deel alsnog tenuitvoerlegging te verzoeken. Dit hangt samen met de omstandigheid, dat voor de tenuitvoerlegging van beslissingen welke verschillende veroordelingen bevatten in hoofdstuk V een aparte procedure is voorgeschreven.

Twijfel zou kunnen rijzen over de vraag, of vonnissen, welke uitsluitend een maatregel, die vrijheidsbeneming kan medebrengen, bevatten, wel als veroordelingen kunnen worden aangemerkt. Indien men deze vraag ontkennend zou beantwoorden, zou het verdrag t.a.v. dergelijke beslissingen geen toepassing kunnen vinden. Teneinde verschil van interpretatie uit te sluiten, wordt in het derde lid uitdrukkelijk bepaald, dat dergelijke beslissingen moeten worden aangemerkt als veroordelingen in de zin van het eerste lid onder a).

Artikel 3

In het algemene gedeelte van de toelichting werd reeds uiteengezet, dat de dubbele strafbaarstelling in beginsel voorwaarde is voor de tenuitvoerlegging, voorzien in dit Verdrag. Verder is daar uiteengezet, dat op dit beginsel een correctie nodig is en dat deze correctie kan worden gevonden door een limitatieve opsomming

van de delicten, waarvoor het vereiste van dubbele strafbaarstelling niet geldt. Op dit onderwerp heeft het eerste lid van het onderhavige artikel betrekking.

De vaststelling van de lijst geschiedt op grond van artikel 57 door het Comité van Ministers na advies van de Interparlementaire Beneluxraad.

De eis, dat het feit waarvoor de veroordeling werd uitgesproken ook strafbaar moet zijn in de aangezochte Staat, dient te worden verstaan op dezelfde wijze als dit in het uitleveringsrecht het geval is. Het is derhalve noodzakelijk, dat het feit op de een of andere wijze met straf bedreigd wordt in de wetgeving van de aangezochte Staat. Niet is noodzakelijk, dat het feit in concreto ook in de aangezochte staat bestraft zou kunnen worden, de in die staat geldende bepalingen omtrent de omvang van de werking van de strafwet in aanmerking genomen. De omstandigheid, dat een feit door een niet-Nederlander in België werd begaan en dat daarom de Nederlandse strafwet in casu niet toepasselijk is, mag er niet toe leiden, aan te nemen dat aan de voorwaarden niet is voldaan. Uitgangspunt voor de beoordeling dient hier te zijn: zou het feit onder Nederlandse strafwet vallen, indien het in Nederland ware gepleegd. Verder zal bij de beoordeling van de vraag of de voorwaarde van dubbele strafbaarstelling vervuld is nog rekening moeten worden gehouden met het volgende. In een aantal gevallen is element van een strafbepaling dat het delict is gepleegd tegen of m.b.t. een persoon, een voorwerp of een instelling die op een bijzondere wijze gekwalificeerd zijn in de interne wetgeving van de betrokken staat. Men denke aan het verzet tegen een ambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening en aan valsheid in het zegel van de Staat. Vaak hebben deze strafbepalingen slechts betrekking op personen, voorwerpen en instellingen die deze bijzondere kwalificatie uitsluitend ontleenen aan de wetgeving van de eigen Staat.

De bepaling is niet toepasselijk ingeval de kwalificatie wordt ontleend aan de wetgeving van een andere Staat. De Belgische ambtenaar wordt in de regel niet als zodanig beschermd in de Nederlandse strafwet, het zegel van de Nederlandse Staat wordt niet beschermd door artikel 179 van het Belgische Wetboek van Strafrecht. Naar het oordeel van de regeringen is het vereiste van dubbele strafbaarstelling in gevallen als hier bedoeld vervuld, indien in de aangezochte Staat verwante kwalificaties bestaan en indien een soortgelijk feit, in die Staat gepleegd, aldaar onder de werking van de strafwet zou vallen, met andere woorden indien de aangezochte Staat een corresponderende strafbepaling kent. Bij verzet door een Nederlander in België tegen een Belgische ambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, zal derhalve

in het algemeen aan de voorwaarde van dubbele strafbaarstelling zijn voldaan.

Indien een veroordeling is uitgesproken wegens verscheidene strafbare feiten, kan het voorkomen dat sommige van die feiten wel aan het vereiste van dubbele strafbaarstelling voldoen, doch andere niet. Indien laatstbedoelde feiten niet voorkomen op de bijlage van dit Verdrag, is ten aanzien van die feiten geen tenuitvoerlegging mogelijk en zal de veroordeling dus gesplitst moeten worden in een gedeelte dat wel en een gedeelte dat niet voor tenuitvoerlegging in aanmerking komt. Het tweede lid van het artikel draagt deze splitsing op aan de verzoekende Staat. Op welke wijze de verzoekende staat deze splitsing zal verrichten, en welke autoriteit daarmee zal worden belast, wordt aan de wetgeving van die Staat overgelaten.

Artikel 4

Dit artikel bevat twee andere beginselen m.b.t. de tenuitvoerlegging, waaraan in het algemeen gedeelte van de memorie van toelichting al aandacht werd besteed. In de eerste plaats het beginsel, dat een Staat niet eigener beweging tot tenuitvoerlegging van een in een andere Staat gewezen vonnis kan overgaan. In de tweede plaats dat tenuitvoerlegging in een ander land slechts kan worden gevraagd, indien dit in het belang is van een goede rechtsbedeling.

Op het eerste beginsel — het beginsel dat tenuitvoerlegging slechts plaatsvindt op verzoek — bestaat een uitzondering n. 1 indien het betreft een veroordeling tot een ontzetting of ontzegging. In dat geval kunnen andere Staten ook eigener beweging die ontzegging of ontzetting op hun eigen grondgebied laten doorwerken. Bij dergelijke veroordelingen verhindert immers de tenuitvoerlegging op het grondgebied van andere Staten niet de tenuitvoerlegging op het grondgebied van de Staat die het vonnis heeft gewezen.

Artikel 5

Indien een aanvraag om tenuitvoerlegging voldoet aan de eisen, gesteld in het Verdrag, is de aangezochte Staat in beginsel verplicht aan het verzoek tot tenuitvoerlegging gevolg te geven. Artikel 5 drukt dit beginsel uit, doch formuleert daarop ook een aantal uitzonderingen.

Het tweede lid van het artikel sluit inwilliging van het verzoek tot tenuitvoerlegging uit ingeval daardoor zou worden gehandeld tegen de regel « non bis in idem », d.w.z. indien het feit waarop de veroordeling betrekking heeft reeds het voorwerp is geweest :

- hetzij van een onherroepelijke beslissing in de aangezochte Staat, hoe deze beslissing ook zij en welk gevolg er ook aan gegeven werd ;
- hetzij van een onherroepelijke beslissing in een andere Staat, zonder dat dit tot een veroordeling heeft geleid, met name een vrijspraak of een beslissing waarbij de uitspraak van de veroordeling opgeschort wordt ;
- hetzij van een onherroepelijke beslissing in een andere Staat, waarbij een veroordeling is uitgesproken, indien de veroordeelde zijn straf ondergaat, reeds heeft ondergaan of ervan is vrijgesteld, wat insluit het geval waarin de voorwaardelijke veroordeling uitgesproken is, het geval waarin de veroordeelde voorwaardelijk in vrijheid is gesteld, alsook indien gratie, amnestie, of abolitie van de straf is verleend of de straf is verjaard.

Het eerste lid geeft de mogelijkheid tot weigering in de daaronder a) t/m g) opgesomde gevallen. Met uitzondering van het geval onder f) stemt deze opsomming overeen met datgene wat in het Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken is bepaald t.a.v. de weigering van een verzoek om uitlevering of van rechtshulp. Het gestelde in punt f) kon in het Uitleveringsverdrag uiteraard niet aan de orde komen. Deze bepaling ziet immers op veroordelingen tot ontzegging of ontzetting. Op dit terrein draagt de tenuitvoerlegging nimmer een obligatoir karakter. Onverschillig of een andere Staat deze ontzeggingen of ontzettingen overneemt werken zij immers op het grondgebied van de staat waar zij werden opgelegd. De tenuitvoerlegging in de aangezochte staat draagt slechts een complementair karakter. De verantwoordelijkheid daarvoor en de beslissingsbevoegdheid daarover behoren dan ook uiteindelijk bij de aangezochte Staat te blijven.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt dat de in de aangezochte Staat geldende wetgeving integraal op de tenuitvoerlegging van een in een ander Beneluxland aangewezen vonnis van toepassing is. Bij tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen zal het penitentiaire regime dat in de aangezochte Staat geldt, toepassing vinden. Indien een geldboete na aanmaning niet vrijwillig wordt betaald, zal deze overeenkomstig de ter plaatse geldende wetgeving kunnen worden ingevorderd. De integrale toepassing van de ter plaatse geldende wetgeving is mogelijk, omdat het buitenlandse vonnis voor de tenuitvoerlegging wordt aangepast aan de wetgeving van de aangezochte Staat, zoals in het algemene gedeelte van de toelichting werd uiteengezet.

Artikel 7

Het eerste lid van dit artikel regelt in feite een bijzondere toepassing van het in het vorige artikel geformuleerde beginsel, dat de wetgeving van de aangezochte Staat bij de tenuitvoerlegging toepassing vindt. De verantwoordelijkheid die de aangezochte Staat voor de tenuitvoerlegging heeft, brengt mede dat hij ook gratie moet kunnen verlenen.

Naast de Staat van tenuitvoerlegging zal ook de Staat van veroordeling het recht van gratie dienen te behouden. Bovendien zal de staat van veroordeling dienen te beslissen op een verzoek om revisie. Hiertoe strekt het tweede lid van het artikel.

Voor zover in de verzoekende Staat gratie is verleend of de opgelegde straf aldaar na een revisiebehandeling is verminderd of tenietgedaan, vervalt in de aangezochte Staat het recht tot tenuitvoerlegging. Het tweede lid van artikel 8 bevat dienaangaande een uitdrukkelijk voorschrift.

Een uitzondering op deze bepaling doet zich voor ingeval het de tenuitvoerlegging van een verstekvonnis betreft, waartegen in de aangezochte Staat verzet is ingesteld. T.a.v. een rechterlijk vonnis, na een dergelijk verzet in de aangezochte Staat gewezen, is op grond van artikel 23 uitsluitend die Staat bevoegd. De in de verzoekende Staat uitgesproken veroordeling vervalt dan immers.

Artikel 8

Een straf kan slechts éénmaal worden tenuitvoergelegd. Indien de aangezochte Staat het verzoek tot tenuitvoerlegging inwilligt, vervalt daardoor dan ook in beginsel het recht tot tenuitvoerlegging in de Staat van veroordeling. Hierop bestaan twee uitzonderingen.

De eerste uitzondering is omschreven in het eerste lid van dit artikel. Zij doet zich voor, indien de aangezochte Staat om enigerlei reden tenslotte toch moet afzien van de tenuitvoerlegging. Men denke aan het geval van een in Nederland gevestigde Belg, die in België tot een zo korte vrijheidsstraf is veroordeeld, dat geen uitlevering is toegelaten. Nederland verklaart zich bereid tot tenuitvoerlegging, doch de Belg vlucht naar België. De straf zal dan tenslotte in België moeten worden geëxecuteerd. Door de uitdrukkelijke verklaring van Nederland, dat men afziet van tenuitvoerlegging, vervalt dan de titel van tenuitvoerlegging in Nederland en herleeft deze titel in België.

Een andere uitzondering is omschreven in artikel 53 van het verdrag. Zij heeft betrekking op de tenuitvoerlegging van ontzeg-

gingen of ontzettingen. Hier verhindert tenuitvoerlegging in het ene land tenuitvoerlegging in een ander land geenszins.

Aan het tweede lid van het artikel werd reeds aandacht besteed bij de toelichting op artikel 7. Het spreekt vanzelf, dat deze bepaling buiten toepassing blijft m.b.t. vonnissen, gewezen na verzet in de aangezochte Staat (artikel 23).

Artikel 9

In een aantal gevallen beschikt de benadeelde over de mogelijkheid om bij de strafrechter, die de strafzaak in behandeling heeft, een vordering tot schadevergoeding aanhangig te maken. De bevoegdheid van deze rechter om over deze civiele vordering mits volgens de regels aanhangig gemaakt, uitspraak te doen, wordt door het Verdrag niet aangetast. Deze bevoegdheid blijft bestaan ook wanneer een andere Staat wordt verzocht om tenuitvoerlegging van de m.b.t. die strafzaak gegeven volledige of gedeeltelijke beslissing.

Hetzelfde geldt indien het een verstekvonnis betreft en het door de veroordeelde ingestelde verzet in de aangezochte Staat wordt behandeld. De strafrechter van de verzoekende Staat blijft bevoegd uitspraak te doen over de civiele vordering, los van de beslissing welke de bevoegde rechter van de aangezochte Staat in de strafzaak geeft indien hij het verzet ontvankelijk verklaart.

Het kan gebeuren dat de veroordeelde in dat geval door de rechter van de aangezochte Staat wordt vrijgesproken, terwijl hij door de rechter van de verzoekende Staat wordt veroordeeld tot betaling van schadevergoeding aan de civiele partij.

Een dergelijke tegenstrijdigheid van beslissingen, die zich nu reeds kan voordoen wanneer een in de ene Staat begaan strafbaar feit in een andere Staat wordt berecht, zal echter tot de zeldzaamheden behoren. De rechter van de verzoekende Staat zal zich namelijk, alvorens in de civiele vordering vonnis te wijzen, ongetwijfeld op de hoogte stellen van de uitspraak die door de rechter van de aangezochte Staat in de strafzaak is gedaan. De bij verstek veroordeelde zal, wanneer hij meent ten onrechte veroordeeld te zijn, er zorg voor dragen zijn verdediging voor te bereiden in de civiele vordering die bij de strafrechter van de verzoekende Staat aanhangig is gemaakt, dan wel verzet instellen indien hij op grond van die vordering reeds bij verstek werd veroordeeld.

§ 3. VERZOEKEN TOT TENUITVOERLEGGING

Artikelen 10-13

Deze artikelen bevatten procedurevoorschriften m.b.t. een verzoek om tenuitvoerlegging en het antwoord daarop. De procedurevoorschriften sluiten nauw aan bij hetgeen in het Beneluxverdrag over de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp is bepaald.

Artikel 14

Dit artikel heeft betrekking op de taal waarin de stukken moeten zijn opgesteld. Het artikel komt overeen met artikel 45 van het Beneluxverdrag over de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp.

Artikel 15

Dit artikel komt overeen met artikel 39 van het Beneluxverdrag over de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp.

Artikel 16

Dit artikel komt overeen met artikel 46 van het Beneluxverdrag over de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp.

§ 4. VEROORDELINGEN BIJ VERSTEK

Artikel 17

In het algemeen gedeelte van de toelichting werd reeds uiteengezet dat het noodzakelijk is ook de tenuitvoerlegging van verstekvonnissen mogelijk te maken, doch dat daarbij een speciale regeling dient te worden getroffen om te waarborgen dat de veroordeelde voldoende mogelijkheden bezit om een contradictoire behandeling van zijn zaak uit te lokken. De onderhavige paragraaf bevat de daartoe noodzakelijke bepalingen. Voor het overige is de tenuitvoerlegging van verstekvonnissen onderworpen aan de bepalingen die ook voor contradictoire veroordelingen gelden. Zoals reeds eerder werd uiteengezet, verschillen deze bepalingen al naar gelang de aard van de veroordeling (vrijheidsstraf, geldboete en verbeurdverklaring, ontzegging of ontzetting).

Voor een speciale regeling m.b.t. verstekvonnissen is geen aanleiding, indien vaststaat dat de veroordeelde reeds voldoende mogelijkheid heeft gehad om een contradictoire behandeling uit te lokken.

In de in het tweede lid van artikel 17 omschreven gevallen staat dit vast. Derhalve wordt de toepasselijkheid van deze paragraaf in die gevallen uitgesloten. De in dit lid genoemde veroordelingen worden behandeld als contradictoir.

... Dat deze veroordelingen voor de toepassing van dit Verdrag als veroordelingen op tegenspraak worden beschouwd vermag uiteraard een eventuele hoedanigheid van verstekvonnis die zij volgens de interne wetgeving van de verzoekende Staat zouden bezitten, niet aan te tasten, noch invloed uit te oefenen op rechtsmiddelen die de veroordeelde in verband daarmee zou kunnen aanwenden.

Artikel 18

Op grond van artikel 1 kunnen strafrechtelijke beslissingen in beginsel slechts in een ander land worden tenuitvoergelegd, indien zij uitvoerbaar zijn in het land waar zij werden gewezen. Bij verstekvonnissen vangt de procedure die ertoe strekt tot tenuitvoerlegging in een ander land te geraken echter aan met een betekening in persoon van het veroordelende vonnis in de aangezochte Staat. Het stellen van de eis van uitvoerbaarheid in de verzoekende Staat heeft in dit geval derhalve geen zin en zou in veel gevallen de tenuitvoerlegging zelfs onmogelijk kunnen maken. Derhalve bepaalt het onderhavig artikel, dat een verzoek tot tenuitvoerlegging van een veroordeling bij verstek kan worden gedaan en aanvaard, zodra deze veroordeling is uitgesproken.

Artikel 19

Indien een Staat een verzoek tot tenuitvoerlegging van een verstekvonnis bereikt, zal die Staat eerst nagaan, of hij in beginsel bereid is aan dit verzoek te voldoen. Eerst wanneer deze vraag bevestigend is beantwoord, vangt de eigenlijke procedure tot tenuitvoerlegging van het verstekvonnis in die Staat aan. Deze begint dan met een betekening van de veroordeling aan de veroordeelde in persoon vanwege de aangezochte Staat. Deze betekening moet plaatsvinden, ook in het geval dat de veroordeling tevoren reeds, hetzij door een betekening in persoon, hetzij op andere wijze ter kennis van de veroordeelde is gebracht.

De betekening op grond van het onderhavig artikel is immers nodig om vast te stellen vanaf welk tijdstip de veroordeelde de rechtsmiddelen, welke het Verdrag hem toekent, tegen het verstekvonnis kan aanwenden.

In samenhang hiermee bepaalt het tweede lid, dat de veroordeelde bij een betekenis moet worden ingelicht omtrent de rechtsmiddelen die hem ter beschikking staan.

Het derde lid bevat tenslotte een voorschrift, dat waarborgt dat de autoriteiten van de verzoekende Staat op de hoogte blijven met datgene wat zich ten aanzien van de tenuitvoerlegging afspeelt.

Artikel 20

De in artikel 19 bedoelde betekening heeft tot gevolg, dat met betrekking tot de rechtsmiddelen die tegen het vonnis kunnen worden aangewend het in het Verdrag omschreven systeem in de plaats treedt van de nationale regelingen. Met uitsluiting van eventueel in het betrokken nationale recht voorziene mogelijkheden om rechtsmiddelen aan te wenden, staat dan nog slechts het verzet, zoals dit in het Verdrag is omschreven, voor de veroordeelde open. Dat de rechtsmiddelen welke het nationale recht m.b.t. een verstekvonnis voorziet, worden uitgesloten m.b.t. een verstekvonnis waarvan tenuitvoerlegging wordt gevraagd, neemt niet weg dat m.b.t. een eventuele nieuwe uitspraak, die na verzet zou worden gegeven, uiteraard de normale rechtsmiddelen welke het nationale recht voorziet, openstaan.

De veroordeelde heeft de keuze of hij het verzet behandeld wil zien door de rechter van de verzoekende of die van de aangezochte Staat. In beide gevallen dient het rechtsmiddel echter te worden aangewend door een verklaring, gericht tot het bevoegde openbaar ministerie van de aangezochte Staat. Dit openbaar ministerie brengt — ook indien het verzet in de aangezochte Staat zal worden behandeld — onverwijld het openbaar ministerie van de verzoekende Staat op de hoogte.

Bij het vaststellen van de termijn, waarbinnen het verzet kan worden gedaan — twintig volle dagen — is rekening gehouden met het feit, dat de betrokkene de gelegenheid moet hebben rechtskundig advies in te winnen, niet alleen in de Staat waarin hij verblijft houdt, doch ook in de verzoekende Staat.

Artikel 21

Indien de betrokkene heeft verklaard, dat hij het verzet behandeld wil zien in de verzoekende Staat, wordt hij ten minste vijftien dagen tevoren opgeroepen om te verschijnen op de zitting waar de zaak opnieuw zal worden behandeld. Deze oproeping zal hem ofwel in persoon worden betekend — eventueel met toepassing van de bepalingen van het Beneluxverdrag inzake de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp in strafzaken — ofwel per aangetekend schrijven worden toegezonden aan het adres, dat hij bij het aanwenden van het rechtsmiddel heeft opgegeven overeenkomstig het bepaalde in het derde lid van artikel 20.

Aangezien bekorting van de termijn van vijftien dagen in het belang van de veroordeelde kan zijn, b.v. indien hij in voorlopige hechtenis is, is de mogelijkheid geopend met toestemming van de veroordeelde tot verkorting over te gaan.

Dit verzet wordt in de verzoekende Staat volgens de in die Staat geldende procesregelen behandeld.

Indien de veroordeelde na het verzet niet verschijnt (of zich niet doet vertegenwoordigen in de gevallen waarin dat volgens de wetgeving van de verzoekende Staat mogelijk is) of indien de rechter van de verzoekende Staat het verzet niet ontvankelijk verklaart, wordt daarvan mededeling gedaan aan het bevoegde openbaar ministerie van de aangezochte Staat en kan de bij verstek uitgesproken veroordeling ten uitvoer worden gelegd als gold het een veroordeling op tegenspraak. Alsdan zal derhalve, al naar gelang de aard van de veroordeling, een aanvang worden gemaakt met een van de in de volgende hoofdstukken omschreven procedures.

Indien het verzet in de verzoekende Staat wordt aanvaard, zal aldaar opnieuw vonnis worden gewezen. Het vonnis, waarop het oorspronkelijke verzoek tot tenuitvoerlegging betrekking had, is alsdan vervallen. Dit brengt mede, dat het oorspronkelijk verzoek tot tenuitvoerlegging dan ook als niet gedaan dient te worden beschouwd. De verzoekende Staat zal, na van het nieuwe vonnis te hebben kennis genomen, opnieuw moeten overwegen of hij ook met betrekking tot dat vonnis een verzoek tot tenuitvoerlegging wil doen. Indien hij daartoe besluit, zal m.b.t. de tenuitvoerlegging van dat vonnis uiteraard de voor contradictoire vonnissen geldende procedure dienen te worden gevolgd.

Artikel 22

Indien het verzet in de aangezochte Staat wordt behandeld, moet de veroordeelde worden opgeroepen op de terechtzitting te verschijnen. De termijn en de wijze van oproepen worden beheerst door de wetgeving van de aangezochte Staat.

Indien de veroordeelde niet verschijnt (of zich niet doet vertegenwoordigen in de gevallen waarin dat volgens de wetgeving van de verzoekende Staat mogelijk is) of indien het verzet niet ontvankelijk wordt verklaard, wordt verder m.b.t. de tenuitvoerlegging de procedure gevolgd, die geldt voor contradictoire vonnissen.

Indien de veroordeelde wel verschijnt of zich — in de gevallen waarin dit mogelijk is — doet vertegenwoordigen en het verzet ontvankelijk wordt verklaard, wordt de zaak opnieuw berecht in de aangezochte Staat.

Krachtens het vierde lid geldt dat de in de verzoekende Staat met het oog op de vervolging of het onderzoek verrichte handelingen tijdens de berechting in de aangezochte Staat dezelfde waarde hebben, als waren zij door autoriteiten van die Staat verricht.

Een overeenkomstige bepaling komt voor in artikel 12 van het Beneluxverdrag van 16 maart 1961 (Nederlands Tractatenblad 1961, n° 44) over de samenwerking inzake de regeling van de in-, uit- en doorvoer.

Indien het feit, waarop het verstekvonnis betrekking had, zowel strafbaar is in de verzoekende als in de aangezochte Staat, wordt het in de aangezochte Staat geheel berecht volgens de regels, die zouden gelden, wanneer het feit in de aangezochte Staat ware gepleegd. Dit op grondslag van het geheel van feiten, welke in het oorspronkelijke proces aan de orde waren. In dit geval behoeft de rechter derhalve uitsluitend zijn eigen recht toe te passen. Enigszins anders ligt de zaak, wanneer het feit niet strafbaar is gesteld in de aangezochte Staat, doch voorkomt op de lijst, bedoeld in artikel 57. Alsdan moet de rechter beoordelen of het feit op de lijst is vermeld en of de delictomschrijving die in het recht van het andere Beneluxland is voorzien, is vervuld. Indien hij deze vraag bevestigend beantwoordt, dient hij een straf of maatregel op te leggen, die zijn eigen recht voorziet voor een volgens de lijst overeenkomstig strafbaar feit. In dit geval kan de rechter er derhalve niet mee volstaan zijn eigen recht toe te passen, doch is hij ook gedwongen het recht van het andere Beneluxland in aanmerking te nemen.

Artikel 23

Indien na behandeling van het verzet in de aangezochte Staat in die Staat een veroordeling volgt, is m.b.t. de tenuitvoerlegging van die veroordeling uitsluitend het recht van de aangezochte Staat van toepassing. Zoals reeds eerder werd uiteengezet, kan de verzoekende Staat m.b.t. deze vonnissen het recht van gratie niet uitoefenen. Ook zal een eventueel verzoek om revisie uitsluitend in de aangezochte Staat kunnen worden behandeld.

Artikel 24

Indien tegen een verstekvonnis geen rechtsmiddel wordt aangewend, kan dit verstekvonnis, nadat de termijn van verzet is verstreken, worden tenuitvoergelegd als betrof het een contradictoire veroordeling.

§ 5. GEDEELTELIJKE BESLISSINGEN*Artikel 25*

In het algemeen gedeelte van de toelichting werd reeds uiteengezet, aan welke voorwaarden moet zijn voldaan, wil de rechter in een Beneluxland een gedeeltelijke beslissing, als in dit artikel bedoeld, kunnen geven. In de Staat, waar een dergelijke beslissing is gegeven, staan daartegen ingevolge het tweede lid de rechtsmiddelen open, die ook tegen een volledig strafvonnis kunnen worden aangewend. De nationale wet zal dienaangaande nadere regels kunnen stellen. Dit zal met name voor Nederland nodig zijn, waar ingeval het kantongerechtszaken betreft, geen hoger beroep mogelijk is, indien geen straf of maatregel werd opgelegd.

In casu kan het al dan niet opgelegd zijn van een straf of maatregel uiteraard geen criterium zijn voor het toekennen van hoger beroep.

Artikel 26

Nadat de gedeeltelijke beslissing onherroepelijk is geworden, verzoekt de Staat waar zij werd gewezen aan de Staat waar de veroordeelde verblijf houdt de beslissing aan te vullen om de daarna gewezen eindbeslissing ten uitvoer te leggen.

De procedure die tussen de Staten voor een dergelijk verzoek om aanvulling geldt, is dezelfde als die, voorgeschreven voor verzoeken om tenuitvoerlegging.

Het is denkbaar, dat de aangezochte Staat in uitzonderingsgevallen niet aan het verzoek tot aanvulling zal kunnen voldoen. Dit kan zich b.v. voordoen, indien de rechter van de verzoekende Staat ten onrechte heeft aangenomen, dat in casu van dubbele strafbaarstelling sprake was. Verder is op grond van het eerste lid van dit artikel, artikel 5 van het Verdrag van toepassing. Op grond hiervan mag of moet de aangezochte Staat een verzoek om aanvulling weigeren in dezelfde gevallen, waarin dit ook m.b.t. een verzoek om tenuitvoerlegging het geval is. Indien dit zich voordoet, kan de gedeeltelijke beslissing niet worden aangevuld in de aangezochte Staat. Zij zal dan moeten worden aangevuld tot eindbeslissing in de Staat waar zij werd gewezen.

Artikel 27

Dit artikel regelt de hoofdlijnen van de procedure, die bij de aanvulling van een gedeeltelijke beslissing in de aangezochte Staat

moet worden gevolgd. De aanvulling zal dienen te geschieden door de rechter van die Staat. Zijn taak is tweeledig.

In de eerste plaats dient hij te onderzoeken, of er sprake is van een beslissing, die op grond van het verdrag voor aanvulling in aanmerking komt. Dit onderzoek zal derhalve o. m. betrekking hebben op de vraag, of is voldaan aan de voorwaarde van dubbele strafbaarstelling of van het voorkomen van het feit op de bij het Verdrag gevoegde lijst. Is dit het geval, dan gaat hij over tot het opleggen van een straf of maatregel. Hij handelt hierbij, als ware het feit waarop de gedeeltelijke beslissing betrekking heeft, in zijn eigen land gepleegd. Indien het een feit is, voorkomende op de bijlage van dit verdrag, dan neemt hij bij de oplegging van straf of maatregel de regels in acht, welke gelden voor het feit dat volgens die bijlage overeenkomt met het in het buitenland begane feit.

De in de verzoekende Staat overeenkomstig de aldaar geldende wetten en voorschriften met het oog op de vervolging of het onderzoek verrichte handelingen hebben in het land, waar de aanvulling geschiedt, dezelfde rechtskracht als waren zij door autoriteiten van die staat verricht.

De nadere regeling van de bij aanvulling te volgen procedure is gedeels overgelaten aan de wetgever van de aangezochte Staat. Wel bepaalt het Verdrag uitdrukkelijk, dat de verdachte moet worden opgeroepen om te worden gehoord.

Artikel 28.

Het is denkbaar, dat de gedeeltelijke beslissing bij verstek is gewezen. In dat geval gelden een aantal afwijkingen van de in de artikelen 26, lid 2, en 27 vervatte regels.

De eerste afwijking is, dat een verzoek om aanvulling kan worden gedaan voordat het vonnis onherroepelijk is geworden. Dit voorschrift is analoog aan het voorschrift, dat een verzoek tot tenuitvoerlegging van een verstekvonnis kan plaatsvinden voordat het vonnis uitvoerbaar is. Een tweede serie afwijkingen hangt samen met het feit, dat de verdachte de gelegenheid moet worden geboden alsnog een contradictoire behandeling uit te lokken. De voor de tenuitvoerlegging van een verstekvonnis geldende regeling is hier van overeenkomstige toepassing. De gedeeltelijke beslissing moet derhalve in persoon aan de verdachte worden betekend en deze heeft een termijn van twintig dagen om verzet aan te tekenen. Naar zijn keus wordt dit verzet hetzij in de verzoekende hetzij in de aangezochte Staat behandeld.

Indien het verzet behandeld wordt in de aangezochte Staat, kunnen zich twee mogelijkheden voordoen. Ingeval de verdachte verschijnt, vervalt de in de verzoekende Staat gegeven gedeeltelijke

beslissing en wordt de zaak opnieuw behandeld. Er is dan verder geen aanleiding meer voor toepassing van de bijzondere bepalingen van de onderhavige paragraaf. De gang van zaken wordt uitsluitend beheerst door de bepalingen van § 4. Indien de verdachte niet verschijnt, vervalt zijn verzet. De gedeeltelijke beslissing wordt dan beschouwd als een, die op tegenspraak is gewezen. De rechter is bevoegd onmiddellijk, zonder hernieuwde oproeping van de verdachte, tot aanvulling van die gedeeltelijke beslissing over te gaan. Bij de betekening in persoon van de gedeeltelijke beslissing wordt de verdachte over deze bevoegdheid van de rechter ingelicht.

De verdachte kan ook in verzet gaan in de verzoekende Staat. Indien hij aldaar bij de behandeling van zijn verzet verschijnt, vervalt de oorspronkelijk gewezen gedeeltelijke beslissing. Het staat de rechter van de verzoekende Staat vrij na de hernieuwde behandeling van de zaak een volledig vonnis te wijzen. Ook indien hij het oorspronkelijke vonnis handhaaft, behoeft hij zich daartoe niet te beperken. Hij kan een straf of maatregel opleggen. M.b.t. deze nieuwe uitspraak zal een nieuw verzoek om aanvulling of, indien een straf of maatregel is opgelegd, een verzoek om tenuitvoerlegging kunnen worden gedaan.

Indien de verdachte geen verzet aantekent, wordt de bij verstek gegeven beslissing behandeld als ware het een beslissing op tegenspraak.

Artikel 29

Het openbaar ministerie en de verdachte kunnen tegen een aangevulde gedeeltelijke beslissing alle rechtsmiddelen aanwenden, die ook openstaan m.b.t. een in de aangezochte Staat in eerste aanleg uitgesproken vonnis. In de regel zal daartegen derhalve hoger beroep en cassatie openstaan.

De tenuitvoerlegging van een aangevulde beslissing wordt uitsluitend beheerst door de wetgeving van de aangezochte Staat. M.b.t. dergelijke beslissingen kan de verzoekende Staat derhalve geen recht van gratie uitoefenen.

§ 6. VOORLOPIGE MAATREGELEN

Artikel 30

Dit artikel geeft aan, in welke gevallen in verband met de tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis voorlopige hechtenis kan worden toegepast. Hierbij kunnen zich twee verschillende situaties voordoen.

De eerste doet zich voor, indien het verzoek tot tenuitvoerlegging of tot aanvulling met de bijbehorende stukken reeds in de aangezochte Staat zijn ontvangen. Hierop hebben de leden 1 en 2 betrekking.

De tweede situatie doet zich voor, indien de Staat van veroordeling wel reeds besloten heeft om tenuitvoerlegging of aanvulling te vragen, doch nog niet al het nodige ter uitvoering van deze beslissing heeft verricht.

Indien het verzoek tot tenuitvoerlegging of aanvulling reeds is ontvangen, berust het initiatief tot het treffen van een maatregel van voorlopige hechtenis geheel bij de aangezochte Staat. Deze kan hiertoe echter slechts overgaan, indien in de verzoekende Staat een bevel tot aanhouding of een andere titel tot vrijheidsbeneming bestaat. Enigszins anders ligt de zaak in het tweede geval — dat waarin het verzoek tot tenuitvoerlegging of aanvulling nog niet compleet is. In dat geval kan de aangezochte Staat slechts tot arrestatie overgaan, indien de staat van veroordeling daarom uitdrukkelijk verzoekt. De aangezochte Staat is niet gehouden aan een dergelijk verzoek te voldoen en blijft geheel vrij de opportuniteit daarvan zelf te beoordelen. Ook in dit geval is vrijheidsbeneming slechts mogelijk indien in de verzoekende Staat een bevel tot aanhouding of een andere titel tot vrijheidsbeneming aanwezig is. Het hier besproken geval vertoont overeenkomst met het in artikel 15 van het Beneluxverdrag inzake de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp in strafzaken geregelde voorlopige aanhouding.

Artikel 31

Artikel 30 gaf de uiterste grens aan, waarbinnen in verband met de tenuitvoerlegging of aanvulling van strafvonnisen voorlopige hechtenis mogelijk is. Binnen de grenzen kan de wetgeving van de aangezochte Staat nader bepalen, welke verdere voorwaarden eventueel aan de toepassing van de voorlopige hechtenis moeten worden gesteld. Verder zal de wet van de aangezochte Staat moeten regelen, hoe de voorlopige hechtenis wordt ten uitvoer gelegd. Tenslotte zal die wetgeving ook toepassing vinden m.b.t. de invrijheidstelling van de aangehoudene.

Een verplichting tot invrijheidstelling van de betrokkene bestaat in de in het tweede lid van dit artikel omschreven gevallen. Uiteraard kan de aangezochte Staat ook buiten die gevallen tot invrijheidstelling overgaan.

Uit het bepaalde in het tweede lid onder a) blijkt, dat een vrijheidsbeneming als hier bedoeld, als het ware steunt op twee pijlers. Eén van die pijlers is de titel tot vrijheidsbeneming in de verzoekende Staat, een andere is de beslissing tot vrijheidsbene-

ming van de aangezochte Staat. Indien één van deze twee pijlers wegvalt, dient tot invrijheidstelling te worden overgegaan. Een uitzondering op deze regel doet zich voor, indien het een verstekvonnis betreft waartegen in de aangezochte Staat verzet is ingesteld of indien het gaat om een gedeeltelijke beslissing, die in de aangezochte Staat zal worden aangevuld. In deze gevallen is de aangezochte Staat verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de berechting van de betrokkene. Tijdens de berechting kunnen zich nieuwe omstandigheden voordoen en nieuwe aspecten aan het licht komen. Derhalve dient de aangezochte Staat hier een eigen bevoegdheid tot vrijheidsbeneming te hebben, die onafhankelijk is van de titel tot vrijheidsbeneming in de verzoekende Staat.

Artikel 32

Indien een bij verstek veroordeelde zijn verzet behandeld wenst te zien in de verzoekende Staat, terwijl hij in de aangezochte Staat van zijn vrijheid beroofd is, moet hij voor de behandeling van dat verzet worden overgebracht naar het grondgebied van de verzoekende Staat. Het enige doel van deze overbrenging is de aanwezigheid van de betrokkene ter terechtzitting te garanderen. Indien de aanwezigheid van de veroordeelde niet meer vereist is in verband met de behandeling van zijn zaak, moet hij ofwel in vrijheid worden gesteld, ofwel naar de aangezochte Staat worden teruggezonden. Van de overbrenging mag geen gebruik worden gemaakt om de betrokkene een straf te doen ondergaan, ook niet de straf die hem na zijn verzet eventueel is opgelegd.

Op grond van het derde lid verbinden de Staten zich de doorreis van aangehouden veroordeelden of verdachten over hun grondgebied toe te staan indien dit nodig is om hen in de gelegenheid te stellen de behandeling van een door hen ingesteld verzet bij te wonen.

Het vierde en vijfde lid van dit artikel komen overeen met het tweede en derde lid van artikel 33 van het Beneluxverdrag inzake de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp in strafzaken.

Artikel 33

Bij de handhaving van economische en fiscale wetgeving speelt de straf van verbeurdverklaring een belangrijke rol. Vaak is ze een zeer geschikt en voortreffelijk middel tot bestrijding van de criminaliteit op dit gebied. In gevallen, waarin toepassing van deze straf van verbeurdverklaring te verwachten valt, zullen vaak reeds onmiddellijk conservatoire maatregelen moeten worden genomen om een reële mogelijkheid tot tenuitvoerlegging van de straf open

te houden. De meest geëigende conservatoire maatregel is hier de inbeslagneming. Het Beneluxverdrag inzake de uitlevering en de wederzijdse rechtshulp voorziet reeds de mogelijkheid dat een Beneluxland op verzoek van een ander Beneluxland tot inbeslagneming overgaat en de inbeslaggenomen stukken overdraagt aan de verzoekende Staat. De mogelijkheid tot inbeslagneming is echter in het Verdrag beperkt tot stukken van overtuiging. Een inbeslagneming als conservatoire maatregel teneinde tenuitvoerlegging van de straf van verbeurdverklaring te vergemakkelijken is op grond van dat Verdrag niet mogelijk. Het onderhavige artikel beoogt in deze lacune te voorzien. De daar bedoelde inbeslagneming is mogelijk, indien in de verzoekende Staat een strafvervolgning wordt ingesteld voor een feit, waarvoor aan de betrokkene de straf van verbeurdverklaring zou kunnen worden opgelegd, en voor zover de oplegging van een dergelijke straf inderdaad redelijkerwijze kan worden verwacht. Een verdere voorwaarde voor toepassing van het artikel is, dat indien aan betrokkene voor dat feit de straf van verbeurdverklaring zou worden opgelegd, tenuitvoerlegging van die straf in het andere Beneluxland kan worden gevraagd.

De aangezochte Staat blijft vrij de opportuniteit van de inwilliging van het verzoek tot inbeslagneming te beoordelen.

Artikel 34

Dit artikel correspondeert met hetgeen in het eerste lid van artikel 31 omtrent de voorlopige hechtenis is bepaald.

Artikel 35

Aan deze bepaling ligt dezelfde gedachte ten grondslag als aan het tweede en derde lid van artikel 31.

HOOFDSTUK II.

Tenuitvoerlegging van veroordelingen tot vrijheidsstraffen

Artikel 36

Ook na de inwerkingtreding van het onderhavige Verdrag zal uiteraard de executie van een straf in het land waar deze werd opgelegd regel blijven. Afwijking van deze regel zal in beginsel slechts plaatsvinden in drie categoriën van gevallen, te weten :

- tenuitvoerlegging van de straf in de Staat van veroordeling is niet mogelijk ;
- bij de tenuitvoerlegging van de straf in de Staat van veroordeling kan het resocialiseringsaspect minder goed tot zijn recht komen dan bij de tenuitvoerlegging in de aangezochte Staat ;
- tenuitvoerlegging van de straf in de Staat van veroordeling zou, gezien de binding die de veroordeelde door verblijfsplaats of anderszins met een andere Staat heeft, een verzwaring van de straf mede brengen.

Voor al tussen de tweede en derde categorie zal vaak concursus optreden.

Dit behoeft echter niet per se het geval te zijn. Het is denkbaar dat de Staat van veroordeling, in de overtuiging daarmede het belang van de veroordeelde te dienen, aan een andere Staat verzoekt de tenuitvoerlegging op zich te nemen, terwijl de veroordeelde zelf zijn belang anders ziet en toch aan tenuitvoerlegging in de Staat van veroordeling de voorkeur geeft.

Gezien het feit dat de tenuitvoerlegging in de Staat van veroordeling regel blijft, lijkt het billijk de veroordeelde in deze gevallen de bevoegdheid te geven te kiezen voor de « normale » wijze van tenuitvoerlegging. Hiertoe strekt het onderhavig artikel. De mogelijkheid van deze optie wordt geregeld in het eerste lid, terwijl een regeling van de gevolgen van de optie in het tweede lid een plaats heeft gevonden. Voor een optie bestaat echter geen aanleiding indien de veroordeelde reeds een kans heeft gehad zijn straf in de verzoekende Staat te ondergaan, doch van deze mogelijkheid geen gebruik heeft gemaakt. Hierop heeft het derde lid onder *a* betrekking.

Evenmin is een optie aanvaardbaar in de gevallen waarin de mogelijkheid tot resocialisering door tenuitvoerlegging in de verzoekende Staat in gevaar zou kunnen worden gebracht of waarin de veroordeelde zich daardoor aan de tenuitvoerlegging van andere straffen of maatregelen in de aangezochte Staat zou onttrekken. Dit wordt tot uiting gebracht door hetgeen in het derde lid onder *b-c* wordt bepaald. Het spreekt vanzelf, dat in het onder *c* gestelde gedeelte wordt op een strafrechtelijke beslissing ten aanzien van een ander feit dan dat waarop het verzoek tot tenuitvoerlegging betrekking heeft.

Artikel 37

Dit artikel formuleert een van de grondbeginselen van de voorgestelde regeling, namelijk dat vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen, opgelegd in een ander Beneluxland, in de aangezochte staat slechts ten uitvoer kunnen worden gelegd krachtens een beslissing van de rechter van die Staat.

Artikel 38

De procedure tot tenuitvoerlegging vangt aan met een vordering van het openbaar ministerie, gericht tot de door de nationale wet aan te wijzen rechter. Deze rechter onderzoekt eerst, of het rechte, volgens de bepalingen van het Verdrag, mogelijk is aan het verzoek te voldoen. Noch de vraag of de tenuitvoerlegging in het belang is van een goede rechtbedeling, noch die of tenuitvoerlegging opportuun is, mag door de rechter worden beoordeeld. Voor zover artikel 4, lid 2, en artikel 5, lid 1 in dit opzicht ruimte laten aan het aangezochte land wordt daarover beslist door de Minister van Justitie. Indien op grond van artikel 11 rechtstreeks verkeer tussen de rechterlijke autoriteiten (i.c. het Openbaar Ministerie) is voorzien, zal het Openbaar Ministerie binnen de grenzen van de verstrekte delegatie en met inachtneming van de verstrekte instructies en aanwijzingen over deze vragen dienen te beslissen. Dit laat de uiteindelijke verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie uiteraard onverlet.

Artikel 39

Dit artikel regelt de aanpassing van de straf, voor zover het een veroordeling betreft voor een feit, dat in beide landen strafbaar is gesteld. Aan dit onderwerp werd reeds in het algemeen gedeelte aandacht gewijd. Het tweede lid, dat de rechter van de aangezochte staat verbiedt bij de strafoplegging de duur van de in de verzoekende staat opgelegde straf of maatregel te overschrijden, blijft uiteraard buiten toepassing, indien in de verzoekende staat een maatregel van onbepaalde duur is opgelegd. Alsdan heeft de rechter binnen de grenzen die zijn eigen wet hem stelt volledige vrijheid.

Artikel 40

Dit artikel regelt de aanpassing van de straf, indien het een feit betreft, dat niet in beide landen strafbaar is, doch wel voorkomt in de lijst vastgesteld overeenkomstig artikel 57. De aanpassing van de straf is in dit geval aan dezelfde beginselen onderworpen als in het vorige artikel werden gegeven.

Artikel 41

Van beslissingen tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregelen kan geen hoger beroep worden ingesteld. Tegen deze beslissingen staat slechts beroep in cassatie open.

HOOFDSTUK III.

De tenuitvoerlegging van veroordelingen tot geldboete en verbeurdverklaring

Artikel 42

Zoals in het algemeen gedeelte van de memorie van toelichting reeds werd uiteengezet, is de beslissing tot tenuitvoerlegging van een geldboete of een verbeurdverklaring toevertrouwd aan het openbaar ministerie.

De in het artikel vervatte opdracht laat onverlet de verhouding tussen het openbaar ministerie en de Minister van Justitie en de hiërarchieke verhoudingen binnen het openbaar ministerie.

Artikel 43

De in dit artikel gegeven regeling komt overeen met hetgeen in artikel 38, lid 2, ten aanzien van de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen werd bepaald.

Artikel 44

Het eerste lid van dit artikel bepaalt, hoe de in de verzoekende Staat opgelegde geldboete moet worden omgezet in de valuta van de aangezochte Staat. De bemoeienis van het openbaar ministerie met de straf beperkt zich tot deze zuiver formele aanpassing.

Indien het de tenuitvoerlegging van een verbeurdverklaring betreft, moeten twee uiteenlopende gevallen worden onderscheiden. Het is mogelijk, dat het verbeurdverklaarde voorwerp reeds tevoren op grond van artikel 33 in de aangezochte Staat in beslag was genomen en dat het zich in de macht van de aangezochte Staat bevindt. Op grond van artikel 6 wordt de tenuitvoerlegging beheerst door de wetgeving van de aangezochte Staat. Indien het openbaar ministerie op grond van artikel 42 tot tenuitvoerlegging beslist, zal een dergelijk inbeslaggenomen voorwerp derhalve automatisch aan de aangezochte Staat vervallen.

Anders ligt de situatie, indien het verbeurdverklaarde voorwerp nog niet in beslag was genomen. De Belgische en Luxemburgse wetgevingen voorzien in dit geval de mogelijkheid van een reële executie van de verbeurdverklaring. De Nederlandse wetgeving geeft de veroordeelde echter het recht aan de veroordeling te voldoen door storting van het bedrag, waarop de waarde van

de verbeurdverklaarde goederen door de rechter is geschat. Met deze mogelijkheid, die het Nederlandse recht biedt, zal rekening moeten worden gehouden, zowel wanneer Belgische of Luxemburgse verbeurdverklaringen in Nederland worden geëxecuteerd als wanneer Nederlandse verbeurdverklaringen in België en Luxemburg worden tenuitvoergelegd.

Artikel 45

De veroordeelde kan van een beslissing tot tenuitvoerlegging van het Openbare Ministerie in beroep gaan bij de rechter van de aangezochte Staat. De wetgeving van de aangezochte Staat zal nader dienen te regelen, op welke wijze het beroep moet worden ingesteld en welke procedure bij de behandeling zal worden gevolgd. M.b.t. de beroepstermijn is echter in het tweede lid een gemeenschappelijke Beneluxregeling getroffen.

Het instellen van een beroep schort de tenuitvoerlegging op. Het is echter denkbaar, dat de tenuitvoerlegging reeds heeft plaats gehad en dat naderhand toch nog een ontvankelijk beroep wordt ingesteld. Indien de beslissing tot tenuitvoerlegging van het Openbaar Ministerie tijdens de beroepsbehandeling wordt vernietigd, wordt het ingevorderde bedrag aan de veroordeelde gerestitueerd. Ook vindt restitutie van het te veel betaalde plaats, indien het bedrag van de boete door de rechter wordt verminderd.

Artikel 46

Het eerste lid van dit artikel komt overeen met het bepaalde in artikel 43. Bij de behandeling van het beroep dient de rechter eerst te onderzoeken of rechtens tot tenuitvoerlegging van de geldboete of de verbeurdverklaring kan worden overgegaan. Vervolgens dient de rechter, op grond van het in het eerste lid onder c) bepaalde, te onderzoeken of het Openbaar Ministerie de boete overeenkomstig de voorschriften van artikel 44 heeft geconverteerd.

Het tweede lid geeft de rechter verder de bevoegdheid om de opgelegde geldboete te verlagen, indien de financiële omstandigheden van de veroordeelde sedert de veroordeling zijn gewijzigd. De voorgestelde regeling is ontleend aan het Nederlandse recht (art. 574 Nederlands Wetboek van Strafvordering).

Artikel 47

Een beslissing over de tenuitvoerlegging van een subsidiaire vrijheidsstraf zal niet door het Openbare Ministerie, doch door de rechter moeten worden genomen. Een vordering daartoe zal

door het Openbare Ministerie aan de rechter moeten worden gedaan. Een dergelijke vordering zal volgens de bepalingen van hoofdstuk II — het hoofdstuk inzake de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraf — worden behandeld. De tenuitvoerlegging van een subsidiaire vrijheidsstraf kan slechts worden bevolen, indien in concreto ook volgens de nationale wetgeving de tenuitvoerlegging van een subsidiaire straf zou kunnen worden gelast.

Artikel 48

Dit artikel is het complement op artikel 16. Volgens artikel 16 zien de Staten wederzijds af van terugvordering van de uit de toepassing van het Verdrag voortvloeiende kosten. De kosten van een tenuitvoerlegging zullen derhalve door de aangezochte Staat worden gedragen. Analooq aan deze regeling zullen ook de baten van de tenuitvoerlegging aan de aangezochte Staat toekomen.

Het kan voorkomen, dat derden rechten op verbeurdverklaarde voorwerpen kunnen doen gelden. De bepaling beoogt niet wijziging te brengen in rechten die derden in dit opzicht, hetzij aan het civiele recht, hetzij aan bijzondere wetsbepalingen zouden kunnen ontleenen.

HOOFDSTUK IV.

De tenuitvoerlegging van veroordelingen tot ontzetting of ontzegging

Artikel 49

Dit artikel bevat voor veroordelingen tot ontzetting of ontzegging een soortgelijke bepaling als artikel 37 voor vrijheidsstraffen bevat.

De tenuitvoerlegging is slechts mogelijk krachtens een beslissing van de rechter. De terminologie van het artikel is enigszins verschillend, omdat ingeval van veroordelingen tot vrijheidsstraf de tenuitvoerlegging slechts kan geschieden op verzoek, terwijl in het geval van een veroordeling tot ontzetting of ontzegging een andere staat ook eigener beweging tot tenuitvoerlegging kan overgaan.

Artikel 50

Dit artikel drukt eenzelfde beginsel uit als ook is opgenomen in artikel 39, lid 2, het beginsel namelijk, dat een tenuitvoergelegde

vrijheidsstraf niet zwaarder en niet langer van duur kan zijn dan de vrijheidsstraf die de eigen nationale wetgeving tegen het gepleegde of daarmee gelijkgesteld feit bedreigt. Hetzelfde geldt, op grond van artikel 50, ook voor ontzettingen en ontzeggingen.

Artikel 51

De vordering tot tenuitvoerlegging van ontzegging of ontzetting wordt door het Openbaar Ministerie bij de bevoegde rechter aanhangig gemaakt. Zoals gezegd, kan het Openbaar Ministerie een dergelijke vordering ook ambtshalve aanhangig maken en is het niet gebonden aan een verzoek van de staat waar de veroordeling werd uitgesproken.

De rechter gaat allereerst na of tenuitvoerlegging rehtens mogelijk is, m.a.w. of aan de voorwaarden, die het verdrag voor de tenuitvoerlegging stelt, is voldaan. Zelfs wanneer hij deze vraag bevestigend beantwoordt, is hij niet gehouden tot tenuitvoerlegging te besluiten. Hij beoordeelt vrijelijk, of de tenuitvoerlegging wenselijk is. Hij houdt daarbij rekening met alle omstandigheden van het concrete geval en met name ook met de belangen van de maatschappij en met die van de veroordeelde.

Artikel 52

Gelijk bij de vrijheidsstraf, zal ook bij de ontzegging of ontzetting de duur van de straf of maatregel niet mogen overschrijden hetgeen in de nationale strafwet bedreigd wordt. Bovendien zal de ontzetting of ontzegging van rechtswege een einde nemen vanaf het ogenblik dat ze ophoudt te gelden in de staat waar de veroordeling werd uitgesproken.

Het derde lid geeft de rechter vrijheid tot aanpassing van de straf of maatregel, dit echter binnen de grens, dat hij noch het eigen nationale strafmaximum, noch de in het buitenland opgelegde straf naar aard of duur mag verzwaren.

Met name ten aanzien van de ontzegging van de rijbevoegdheid kan behoefte bestaan aan een tenuitvoerlegging bij voorraad. Tegen de beslissing van de rechter kan immers op grond van artikel 54 nog beroep in cassatie worden ingesteld. Een dergelijk beroep schort in beginsel de tenuitvoerlegging van de straf of maatregel op. In de tweede volzin van het eerste lid van dit artikel wordt een mogelijkheid tot het treffen van voorlopige voorzieningen getroffen.

Artikel 53

Zoals reeds in het algemene gedeelte van de toelichting werd uiteengezet, verhindert tenuitvoerlegging van een ontzetting of

ontzegging in het ene land geenszins, dat deze ontzegging of ontzetting ook in een ander land ten uitvoer wordt gelegd. Er is immers in feite slechts sprake van een uitbreiding van de territoriale werkingssfeer van de straf of maatregel. Derhalve dient hier te worden afgeweken van het voorschrift, dat tenuitvoerlegging van een straf in het aangezochte land tenuitvoerlegging in het verzoekende land uitsluit.

Artikel 54

Evenals het geval is bij beslissingen tot tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen, staat ook tegen beslissingen tot tenuitvoerlegging van ontzeggingen en ontzettingen slechts beroep in cassatie open.

HOOFDSTUK V.

De tenuitvoerlegging van beslissingen welke verschillende veroordelingen bevatten

Artikel 55

Indien bij een vonnis veroordelingen zijn uitgesproken van verschillende aard, zoals b.v. een vrijheidsstraf en een geldboete, of een geldboete en een ontzegging, of een vrijheidsstraf en een ontzegging, dient de rechter m.b.t. de aanpassing van de opgelegde straffen tezamen, als een geheel gezien, de vrijheid te hebben, die hem in hoofdstuk II t.a.v. de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen wordt toegekend. Hiertoe strekt het eerste lid van dit artikel. De tenuitvoerlegging van deze beslissingen vindt plaats volgens de in hoofdstuk II voorziene procedure. Dit brengt mede, dat de rechter vrij is in de vorming van de straf als ware het een feit, op het grondgebied van de aangezochte Staat gepleegd, mits hij de in de verzoekende Staat uitgesproken straf niet verlengt.

Een integrale toepassing van hoofdstuk II zou echter ongewenste gevolgen kunnen hebben. Men denke aan een veroordeling tot een geldboete en een ontzegging.

Indien de geldboete in de verzoekende Staat is opgelegd voor een feit, waartegen in de aangezochte Staat slechts een vrijheidsstraf is bedreigd, zou tenuitvoerlegging van de geldboete onmogelijk worden.

Dit zou tot de paradoxale situatie leiden, dat het feit dat de wetgeving van de aangezochte Staat een strenge repressie eist, tot een verlichting van de straf voor de veroordeelde zou leiden. In dit geval zou immers uitsluitend de ontzegging kunnen worden geëxecuteerd. In verband daarmee bepaalt het tweede lid, dat een in de verzoekende Staat opgelegde geldboete bij de aanpassing kan worden gehandhaafd, zelfs indien deze geldboete niet of niet ten volle kan worden opgelegd volgens de wetgeving van de aangezochte Staat.

HOOFDSTUK VI.

Bevoegdheid van de rechter

Artikel 56

Bij de drie Regeringen heeft bij het opstellen van het Verdrag de bedoeling voorgezetten een rechtstreekse toepassing daarvan in de nationale rechtssfeer mogelijk te maken. Niettemin zijn er sommige bepalingen, waarvan het de vraag is of zij zich voor rechtstreekse toepassing lenen.

Op een aantal punten zouden derhalve nog wijzigingen noodzakelijk kunnen zijn om de uitvoering van het Verdrag in de nationale sfeer te realiseren. Ten einde te vermijden, dat de inwerkingtreding van het Verdrag daardoor zou worden vertraagd, bevat het onderhavige artikel een voorziening in dit opzicht, die als regelend recht moet worden aangemerkt, m.a.w. het staat de Verdragsluitende partijen vrij hiervan in hun nationale wetgeving af te wijken.

De bevoegdheid en de rechtspleging worden vastgesteld als volgt :

- In de gevallen bedoeld in het eerste lid, beoordeelt de rechter van de aangezochte Staat de zaak niet ten gronde. Hij beoordeelt of de buitenlandse veroordeling voor tenuitvoerlegging in de aangezochte Staat in aanmerking komt, en verder voor zover het ontzettingen of ontzeggingen betreft, de wenselijkheid van de tenuitvoerlegging. Indien hij deze vragen bevestigend beantwoordt, past hij de buitenlandse straf of maatregel aan overeenkomstig artikelen 39, 46 en 52. Deze taak kan voor alle strafbare feiten aan eenzelfde rechter worden toevertrouwd.

Door het eerste lid van het artikel wordt de bevoegdheid

opgedragen, in België en in Luxemburg aan de correctionele rechtbank, en in Nederland aan de arrondissementsrechtbank.

- In de gevallen bedoeld in het tweede lid (verzet of gedeeltelijke beslissing) moet de rechter de zaak ten gronde beoordeelen. De rechter die in de aangezochte Staat over het strafbaar feit uitspraak zou moeten doen indien het in die Staat was begaan, wordt dan ook bevoegd.
- Evenwel zou de toepassing van de bij het tweede lid gestelde regel tot gevolg hebben dat in België en in Luxemburg de zaak steeds voor het Hof van Assisen zou moeten worden gebracht, indien het een feit betreft dat door het Strafwetboek met criminele straf strafbaar gesteld is, ook al zou dit feit, rekening gehouden met verzachtende omstandigheden slechts met een correctionele straf beteugeld moeten worden.

Daarom wordt bij het derde lid bepaald dat in dit geval vooraf het onderzoeksgerecht zal mogen tussenkomen, dat zal kunnen beslissen naar gelang de aard van de zaak of de feiten zwaarwichtig genoeg zijn om de zaak voor het Hof van Assisen te verwijzen dan wel of het integendeel past de zaak te correctionaliseren.

- Bij het vierde lid wordt bepaald dat de bevoegde rechter de procedure volgt die zijn nationale wet voorziet, voor zover het Verdrag niet anders bepaalt.
- Tenslotte wordt bij het vijfde lid de territoriale bevoegdheid geregeld: is bevoegd de rechter van de verblijfplaats van de veroordeelde, of bij het ontbreken daarvan, de rechter van de hoofdstad van de aangezochte Staat.

Wat Nederland betreft, wordt als hoofdstad beschouwd de stad Amsterdam.

HOOFDSTUK VII.

Slotbepalingen

Artikel 57

Dit artikel betreft de vaststelling van de lijst van delicten t.a.v. welke het verdrag toepassing kan vinden, ook indien het vereiste van dubbele strafbaarstelling ontbreekt. Zoals in het algemeen gedeelte van deze memorie reeds werd opgemerkt, is hierbij aansluiting gezocht bij de regeling voorzien in het Verdrag aangaande het Beneluxhof.

Artikel 58

Aangezien de strafrechtelijke procedures waarin het Verdrag voorziet in de regel een urgent karakter zullen hebben is — teneinde vertraging te vermijden — aan het Beneluxhof slechts adviserende bevoegdheid toegekend.

Artikelen 59-62

Deze artikelen bevatten de gebruikelijke slotbepalingen.
